

POR Gazeen 37

PORGAZEEN 37

časopis vydávaný studenty
Prvního obnoveného
reálného gymnázia

Redakce

Tomáš Krajča
Anička
Kreatury

Ilustrace

Tomáš Hercog
Martin Gaberle

Foto

Špačkovi
Adam Pospíšil
Eva Otoupalová

Titulní strana

Martin Gaberle

Jazyková úprava & korekce

Martin Valášek & Kreatury (čeština)

**Grafická úprava & sazba
a jiná práce s ďábelskými stroji**
Štěpán Klimeš

Adresa & ý-mejl redakce

PORGazeen, PORG
Lindnerova 3, 180 00 Praha 8
porgazeen@seznam.cz

Internetový portál

<http://www.porg.cz/porgazeen>

Cena 20Kč

PORGazeen 37 vyšel 26. června 2003
v nákladu 200 výtisků
(uzávěrka 13. června 2003)

Tisk

JK Kopírování – www.kopirovani.cz

Vaše autorské příspěvky velmi
uvítáme, můžete je předat
a) osobně redakci
b) viz adresa a ý-mejl

Vaše peněžní příspěvky přivítáme taktéž:
Můžete-li tento časopis sponzorovat,
kontaktujte prof. Valáška
(valasek@porg.cz).

Inzerci poskytujeme dle konkrétní
dohody.

Toto číslo se těší podpoře nadace OSF

Úvodník

Vážení čtenáři,

jsou lidé takoví a makoví (a někteří i tvarohoví). Kupříkladu znám člověka, který si vždy sedá v autobuse na stejné místo – druhá řada vlevo za řidičem u okénka, jestli to někoho zajímá – a nosí s sebou za tím účelem boxer, palici a příruční motorovou pilu. Ona pacifikace obézních dam důchodového věku není žádný med a žádá si leckdy zbraně těžkého kalibru. Také znám člověka, který si vždy jako první kupuje nový PORGazeen, a jakmile ho má, soustředí se jen na to, aby ho přečetl od začátku až do konce, do posledního písmenka. Archiv starých čísel pak má v několika kopiích na záchodě, u postele a na polici u počítače, to kdyby na něj náhodou přišla čtecí potřeba.

Příklady šílenství a těžké, neléčitelné demence by se dalo najít ještě hafo, na druhou stranu, pečlivé pročtení již sedmatřicátého čísla PORGazeenu by nemuselo být zase tak trýznivým zážitkem. Proč? Inu – kdo by nechtěl vědět, co spolu dělali Hynek Trojáněk a manželé Špačkovi v Istanbulu? Zjistit pravdu o mysteriózní postavě profesorky Kusákové? Porovnat dojmy z očekávaného Matrixu Reloaded s názorem recenzenta? Objevit třicet jedna zlatých vajec nezměrné ceny?

Dobře, ukončím teď kariéru pouťového vyvolávače a prozradím něco málo suchých, ale důležitých informací ze zákulisí tvorby časopisu. Takže. Toto číslo je jako poslední obdařeno grantem OSF. Ano, už od milosrdného dárce, který PORGazeen sponzoruje už léta, nedostaneme na další čísla ani korunu. V záloze sice ještě pár tisíc je, přesto už v tuto chvíli lze vyhlásit: kdo chce dále číst oblíbený časopis, nechtě na jeho konto přispěje pokud možno alespoň nějakou tou stokorunou. Připomínám samozřejmě i možnost zaplacení si reklamní stránky, její cena je dána dohodou, ale pohybuje se řádově (vidíte to, PPP?) ve stovkách.

Příští rok se v PORGazeenu rozjede několik novinek. Změněna bude opět tvář rubriky Stalo se, chystá se seriál o pražských kinech (Praha, Aero apod.) a něco málo dalších překvapení. A opět zdůrazňuji: časopis není jen záležitostí Kreatur! Kdokoliv má dobrý nápad, je samozřejmě vítán.

Protože prostor určený úvodníku se nebezpečně krátí, už jen zkratkovitě zmíním účast PORGazeenu v soutěži školních časopisů FREINET 2003, na níž mj. participuje i Český rozhlas, zpropagují si trochu stránky <http://echo.bonusweb.cz>, kde se opět rozjela takřka každodenní aktualizace krátkých zpráv, a aby se neřeklo, zmíním i konec školy (ano, prázdniny opět překvapivě budou) a odcházející oktávány (názory na ně se pohybují někde mezi „To je škoda, že odcházejí.“ a „Dobře, že konečně vypadnou.“).

Přeji příjemné počtení a těším se na shledanou v září.

Tomáš Krajča, šéfredaktor

Obsah

Úvodník	2
Stalo se...	3
Čtyři města za pět dní	4
Glosy	5
Kino Perštýn	7
Rozhovor s Janou Kusákovou	8
Reportáž ze Školy hrou	10
Egyptská maturita	12
Povídky	13
Recenze	17
Perly sviní(m)	20

Stalo se...

Julie nemá dredy, Miky už taky ne, zato Madla jich má spoustu a moc jí slušej.
 * Vokurky maj klip na stanici O a prej je strašně strašnej. * Děda měl ve škole takový povídání o Auschwitzu. * Byly maturity, pro Rybu s Valou budou i v září. * Pomaturitní afterparty byla na Štvanici, a než došel první sud, bylo pivo díky panu Kolínskému zadarmo. * Jazzbox měl v Kafárně zase jeden ze svých přezvučených, leč příjemných koncertů. * Píšem ňák moc závěrečnejch drsnejch testů. * Na podzim pojedeme do Chorvatska. * V červnu se vrátí po roce Evička z Ameriky, bude umět anglicky. * Mluví se o tom, že budeme mít příští rok třídu dole, brrr. * Byly Barvy léta, budou Ploty, Habrovka (pivo za 15 Kč), Blues v lese a taky celoroční písemka z matiky. * Jediný český pivovar, který vyrábí osmnáctku, je Ježek v Jihlavě, ať žije shánění originálních dárků a telefonáty s vedlejšími manažery a řediteli kvůli dvěma lahváčům. * Jsme druhá nejstarší třída na škole, asi přestanu chodit nahoru do obchodu, prima naproti je přeci jen co by kamenem dohodil. * Díky Adamovi jsou naše záclony zkrášleny barevnými plastovými lahvemi. * Nebyla žádná filmová noc. * Budeme mít ve třídě kameru, aby se zjistilo, proč se ztrácej z peněženek stovky, dvoustovky, pětistovky atp. Ach jo. * Byli jsme na exkurzi v pivovaru, ve Staráči na Smícháči. * V červnu se jede na letní školy v přírodě (Slovensko, Skotsko, Voda, Rychleby, Flákárna v Českém Ráji, Středohoří, Lezení okolo Srbska, Aerobic a možná ještě něco), pak bude Vodní slavnost, vysvědčení a potom už prázdniny. Konečně!

Tereza M.

Z PORGu: Došlo k otevřenému konfliktu mezi kvintou a septimou. Bylo to způsobeno tím, že ona třída nutila ostatní k podepsání něčeho, co by se dalo slušně nazvat podlá smlouva. Všichni podepsali, my ne a dál už to znáte. Poběhly maturity – patnáct maturantů, dva významanání, dva propadlí. O. L. páchá se svou kachničkou Adolfem sprosté činy. J. K. otevřel konzervu, následně si o ni otevřel palec. Š. B. se podivným hlasem dožaduje, aby byl pomůčen. J. K. zaměnil před J. K. pKa za PKD a následně se posmíval J. V., přestože

je sám ř.j.m.n.h.o.p. P. p. Arnot stále držitelem Hřebu rekordem 5 studentů za hodinu, a to už od tercie (!). Psaní Stalo se je skvělým způsobem, jak ušetřit dvacku.

Ze světa: USA obsadily Irák. ČR prohrála jak v hokeji, tak v arbitráži. Zajíc Zaza nahradil psa Nováka. Co nahradí Vladimíra Železného? V Alžírsku bylo zemětřesení. Lidské zdroje se poprvé sešly ke zkoušce. Bouřková vlna způsobila záplavové vlny. Poslední dobou frčí vyhrožování státu. Barvami léta odstartovaly letní festivaly.

Matěj Čuchna

Byl maturiták, pokud vím, se vším všudy. * Bylo vysvědčení, pokud mohu soudit, také se vším všudy. * Byla to hrůza, absolutně se vším všudy. * Paní profesorka Špačková už se nám nevejde za katedru. * Většina korábanů chce přejít na extrémní buddhismus. * Dny otevřených dveří se stávají smrtonosnými. * Ve vzduchu visí veliké činy. * Chopte se jich někdo!!

Drby:

E. P. už na 100 % opětuje lásku J. P. a K. S. a ostatních... * M. E. začíná prohlubovat svůj vztah s F. K., ale zároveň tajně miluje i A. F. M. H. má P. K. * T. K. udržuje svůj vášnivý vztah s L. B.

Šimon Kříčka

Septimáni tvrdí, že se něco děje. Vydali Septimánské listy a podmaňují si ostatní třídy. Jen kvinta se připravuje na boj. – Bude se prý točit film o Arnotovi, aby vyhrál soutěž o nejpřitažlivějšího učitele a proslavil PORG. – Na školním záhonku pracují nepřezutí. – Vokurky jsou k vidění v televizi. Cyril, ten má styl. – Mike nám slíbil na řečtině strašně těžký test. – Stále jsem nezahledla ve škole školníka. Až budu mít to štěstí, zeptá se ho, co počít se svojí skříňkou, kterou někdo tak šikovně zapáčil dovnitř, že už tejdén chodím v botách. Zatím mě ještě neposlali okopávat. – Koupili jsme mrkvová semínka. – Těšíme se na prázdniny. – Děláme čárky k filmům, které se nám líbily, tudíž je známe a nemusíme na ně jít podruhé. – Kdo je Jitka Reinsigová? A dostane nás na školu?

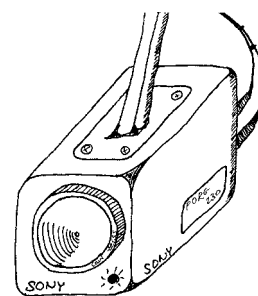
Julča Holubka

Primáni konečně sehnali kostel. Za chvíli budou vytlačeni novými primány. Všichni jsou vyklepaní z velkého množství závěrečných písemek a testů, a tak nemají čas na psaní článků do PORGazeenu. Oktávání si po maturitách užívají poslední chvíle na PORGu. Přihlašuje se do volitelňáků a poté na letní Švp. Počítače jsou přístupné po celý den. Knihovna ne (po prázdninách snad přijde civilikář).

Adam Pospíšil

Venku je vedro. Píšeme jeden test za druhým a nikomu nedochází, že nemáme čas se učit. Jako obvykle. Stav přízemního ozónu se zhoršil natolik, že musíme mít zavřená okna. Řekl nám to profesor Přibík, když našel všechna okna ve třídě otevřená. Co to je Pork foundation? Pomóc, klauzury. Uhlíř nás děsí a Katka pořád nafukuje pytlíky. Všude visí upoutávky na divadla. Aspoň něco bude (doufejme) horší než naše hraní a povídání o obrazech – v tom totiž klauzury spočívají. Mají to být nějaké hloupé pohádky. Odkdy je v červnu třicet stupňů? Slávek je asi nejstarší ze školy. A Matěj je určitě nejmladší kvintán – zrovna předevírem tvrdil, že je mu dvanáct. Martin dostal pochvalu. Dobře mu tak. Trend ředitelských důtek pomalu mizí. Podobný konec jako „ducha PORGu“ ho ale asi nečeká: důtkologové očekávají nový nárůst začátkem školního roku. Švp v Chorvatsku pořádá Přibík a musí se zaplatit půl roku předem. Ale snad nebudeme bydlet ve stanech. Je čím dál větší vedro a množí se počty opravných písemek. Přibík už si sjednává schůzky v srpnu, ale jak říká Eva: ty reparáty sou prej lehký...

Tereza K.

Čtyři města za pět dní

aneb Konstantinopolí, Cařihradem, Istanbulem a Perou

Proč vznikla paralelní reportáž o Istanbulu?

Zahlédla jsem v novinách neuvěřitelně levnou nabídku cesty do Istanbulu na pět dní a nejspíše, v předtuše komplikací, když zjetotaklevné, jsem na inzerát upozornila Michala. Manžel se toho okamžitě chytil, cestu nazval Poslední výlet p. P. (čti Palečkem či Porodem) a jeli jsme. Hned na letišti jsme potkali studenta PORGu – Hynka Trojánka ze sekundy s otcem a starším bratrem. Nás setkání příliš nepřekvapilo, jsmeť poměrně zvyklí, že na různých cestách v různých zemích potkáváme studenty PORGu, chudák Hynek se však ze setkání zdál značně „vyplesklý“ (ještě zvyklý není) a bylo mu vidět na tváři, jak usilovně přemýšlí, co krutého ho ze strany nevypočitatelné češtinářky v Istanbulu čeká.

Život ve městě

Už z autobusu směrem do hotelu jsem poznal, že Istanbul je město živé, rozmanité, oku lahodné, a ač špinavé, působí útul-

ně, pokud se to o městu dá říci. Způsobují to hlavně barevné reklamy a nápadité pestré výlohy, které najdete nejen ve spodní části domu, ale po celé jeho výšce, a tak se ve třetím poschodí proměňují figuríny ověšené oblečením. A hlavně život na ulici, kterým se zde hodně žije.

Volnost Istanbulu mi dokazoval i oheň na ulici. Jelikož byla pro turecké obchodníky netypická zima, rozdělávali si před svým stánkem oheň. Seděli na frekventované ulici u vesele praskajícího ohně a ohřívávali si zkrehlé prsty

Kdo jedeš do Turecka za památkami, vyber si dobře termín

Byla jsem v Turecku podruhé a ani jednou jsem se netrefila. Jedete-li v létě, památky pro stálou únavu z nesnesitelného vedra, honbu za studenými tekutinami a mračna turistů jakož i jejich přísluhovačů ani nevidíte. Jedete-li v zimě, památky pro stálou únavu z nesnesitelné zimy a plískanic,

honbu za teplými tekutinami a mračna přísluhovačů jakož i jejich turistů ani nevidíte. Jedte tedy jindy než já!

Historie, která je vidět všude

Istanbul není město placaté, procházení tedy rozhodně není monotónní, k čemuž přispívá i rozdílnost jednotlivých čtvrtí. Jedna působí chudě, druhá je hrozně akční, ve třetí chcipl pes, čtvrtá je neobydlená. V ulicích, kde jsou obchody, vypadají domy značně neobydleně, spíše jako skladiště, z oken čouhají krabice, hadry. Ostatně všechny domy působí neobydleně, asi se v nich jenom přespává, což bude také nejspíše pravda, jelikož všichni jsou na ulici. No, všichni, všichni muži.

Je taková zvláštnost Istanbulu – sedmáct set let starého města, že za každým rohem narazíte na nějakou starou stavbu, z které by se obyvatelé například Varšavy (či nějakého jiného nového města) zbláznili radostí, tady však průvodci ani nestojí za zmínku. Často jsou vedle sebe nasázeny bez ladu či skladu ve zdánlivém chaosu, ovšem s podivuhodnou ironií dějin.

Ve své době technicky dokonale Valentův akvadukt ze čtvrtého století, modernizovaný ve století jedenáctém a zneschopněný ve století šestnáctém, dnes slouží jako brána pro čtyřproudovku, na jiném místě jako vítaný zdroj stavebního materiálu, popřípadě dobře využitelná, již postavená stěna domku. Na Theodosiově fóru, největším náměstí Byzance, si turecký sultán Mehmed, dobyvatel Istanbulu, na důkaz svého triumfu dal postavit dřevěný palác. Po přesídlení do kamenného Topkapu nad Bosporem však přeměnil sídlo Krále všech králů a Dobyvatele Východu i Západu v ubytovnu přestárých žen z harému. Když „ubytovna“ vyhořela, bylo sem přestěhováno Osmanské ministerstvo války. Po prohrané první světové válce budovy ministerstva převzala istanbulska univerzita. V důsledku celé akce tak univerzita vypadá poněkud militaristicky, rozházené sloupy Theodosiova fóra naleznete široko daleko, zatímco hřbitovy okolních mešit jsou plné přestárých žen.

Rozhodně stojí za návštěvu některá z mešit, kterých je zde velké množství (4000). Jsou dosti poskrovnu zařízené, stručně řečeno je tvoří červené koberce, lustry, korány a umyvadla na očistu. Do mešit se dostanete bez komplikací, modlíci se muslimové vás naprosto ignorují. Zato ale neignorují pípání mobilního telefonu, jak jsem se přesvědčil, když muslimovi uprostřed modlitby zazvonil mobil, který zvedl, a pak v klidu dokončil obřad.

Vnitřek Princovy mešity Šehzády, kterou na paměť zemřelého Sulejmanova syna Mehmeda postavil jako své první dílo stavitel Sinan, bývalý velitel armádního ženijního sboru a budoucí největší architektonický talent Osmanské říše. Ač se o něm tvrdilo, že je líný, kromě Princovy mešity postavil největší mešitu Osmanské říše sultánu Sulejmanovi, dvě mešity jeho dceři Mihrimah, jednu jejím manželovi velkovezírovi Rüstemovi, provedl zpevňovací práce v Topkapu a Hagii Sofii, postavil prý nejkrásnější islámskou mešitu v Edirne a 348 dalších staveb.

Palác Ibrahima Paši, velkovezíra a osobního přítele Sulejmana Nádherného, za jehož vlády dosáhla Osmanské říše vrcholu. Když velkovezír prohrál mocenský boj se sultánovou manželkou Roxolanou, byl na příkaz svého přítele uškrten palácovými eunuchy, jeho majetek zabaven a palác, velikostí soupeřící se sultánovým Topkapu, přestavěn v kasárna a vězení. Dnes muzeum Islámského umění.

Musíte se akorát zout, Turci si vůbec na čistotu potrpí hodně, vstupné je většinou dobrovolné (na opravu a udržování). Mešity jsou všechny stejné. Liší se pouze velikostí. Z průměru vyčuhuje akorát Modrá mešita, která je opravdu modrá, a hlavně Aja Sofia ...

Největší dojem musí snad v každém zanechat Hagia Sofia (nebo Aja Sofia v turečtině, obojí znamená Chrám Boží moudrosti), téměř tisíc let největší stavba křesťanského světa, po dobytí města Turky v roce 1453 ještě dalších sto let největší muslimská mešita a dlouhá léta poté trvalá výzva islámským architektům k napodobení a překonání.

Vstupujeme dovnitř. Když prý takto poprvé vstoupil císař Justinián, vzpomněl si na biblický Šalamounův chrám a zvolal: „Šalamoune, konečně jsem tě překonal!“

Když ho o více než tisíc let později, druhý den pádu Konstantinopole, definitivního zániku tisícileté Východořímské říše a více než dva tisíce let starého Římského impéria, následoval sultán Mehmed Dobyvatel, vzhlédl k drobcím se opěrným zdím, praskající klenbě a pomalu chátrajícím mozaikám a poprvé v životě si prý uvědomil, jak je život pomijivý a žádná stavba ani říše nemůže být věčná. Každý návštěvník pocítí oba názory současně. Hagia Sofia je neuvěřitelně velká a neuvěřitelně krásná, a je také velice zchátralá. Vstoupíte-li pomalu a tiše (jak jen to návaly turistů dovolí) po vzoru byzantských císařů a osmanských sultánů Císařskou branou (nikdo jiný takto dovnitř vstoupit nesměl), na cestu svítí barevné mozaiky z oken chrámu, reflektory osvětlují zbytky fresek na „nebeské“ klenbě, ohromí

Starý hřbitov za cařihradskými městskými hradbami. Náhrobky, popsané arabským písmem, pocházejí z doby pozdní Osmanské říše – v dnešní Turecké republice se píše latinkou.

Glosy

Glosa hudební

Určitě jste někteří zaregistrovali, že zatímco Vokurky na svých stránkách sice neustále inzerují, že nové album vyjde co nevidět, ale termín jenom neustále odkládají (z jara na podzim), jiná, ze tří čtvrtin PORGány tvořená kapelka desku už vydala. Ano, Destyl je nejlepší, a nejen to, mají i cédéčko, které vzniklo ve studiu JI.Z.V.A a jmenuje se Zlé děti. Stojí pade a najdete na něm třináct písní – od Byrokracie po Figurínu, Fenu, Ranní srání či Botu v zubech. Nechybí ani skladby, které bych si dovolila označit jako tzv. bonusovky: Kačer („...auta, ležr, eroplán městem víří, příběhy píše...“) nebo Reparát („Reparát kurvadrát, prázdniny v píči“), které nedoporučuji poslouchat před celoročním testem z biologie, moc optimismu nedodá. Na podrobnější recenzi tohoto pozoruhodného, rozhodně však nikterak špatného dema si počkejte napřesrok.

Tereza

Máj je o lásce

Jak je tomu již na některých prestižních výběrových soukromých ústavech středního školství dobrým zvykem, konaly se i tento rok na

vás, jak je chrám velký a prostor architektonicky zajímavý, dejte však pozor, abyste se nesrazili se sedmnáctipatrovým lešením ...

Těšil jsem se na most spojující Evropu s Asií, bohužel využívá se pouze pro dopravní účely. Navštěvovaný je také Grand Bazaar, plný uliček, zatáček, schodů (připomínal mi Stínadla), bohužel po půlhodinovém chození zjistíte, že zde je pět typů obchodů, které se stále opakují. Orientaci v Istanbulu získáte po zdolání Galatské věže, pro náročné je zde i výtah.

Největší atrakcí pro cizince je však změt schodů, nádvoří, teras, město ve městě, dominantní palác Topkapu.

Turci a islám

Jak známo, Istanbul je islámské město. To znamená, že pětkrát denně zaznívá z mešit zpěv (jakési mručení) svolávající k modlitbě muslimy, kteří věří, že je Alláh vyvede z chudoby.

Ale jestli čekáte, že po zaznění tohoto znamení se muslimové bleskurychle vrhnou k mešitám modlit se, mýlíte se. Ne všichni berou islám tak vážně, ne všichni se modlí.

Další důkaz islámu je všude kolem. V islámu jsou nadřazenější muži, ženy by měly být doma, uklízet, starat se o děti, vařit, a když jdou na ulici, měly by být zakryté (to však dodržují jen skalní příznivkyně islámu). To způsobuje, že na ulici najdete povětšinou pouze muže, kteří chodí ve skupinkách. Procházející se manželské páry byste zde hledali těžko, rodinu jsem pohromadě nezahledl ani jednu.

Všichni Turci kouří a noční život Istanbulců probíhá tak, že si sednou do čajovny (obdoba naší hospody), kde hrají karty či jiné stolové hry, povídají si a pijí čaj (!), alkohol je z náboženských

důvodů naprosto pasé. Když se někde prodává, je to vzácnost. A jelikož není alkohol, Turci si to vynahrazují cigaretami. Kouří se zde opravdu hodně.

Také mě překvapilo, jak všichni Turci neustále telefonují. Ale ne z mobilů, nýbrž z telefonních budek, na které se zde tvoří dlouhé fronty. Zatímco u nás budky zejí prázdnotou, tady jsou narvané k prasknutí.

Patrně symbolem a patronem Istanbulu je modré oko. Nevím, co má symbolizovat, nicméně seženete ho v každém obchodě, visí na stáncích, měl ho i řidič autobusu ve své kukani. Asi pro štěstí, nevím.

Specifickou vlastností pro Istanbul je obchod na ulici. Všude jsou trhy, stánky, pojiždné obchůdky. Koupíte zde všechno od kapesníků, přes oblečení, až po hračky. Obchodníci nabízejí také hodně techniky: mobily, databanky, počítače. Zajímavé jsou obchody s nástroji, pro nás netypickými.

Stejně jako by se mylně domníval ten, kdo byl v Istanbulu, že poznal Turecko, mýlil by se i ten, kdo by strkal do jednoho pytle Turky a Araby. Turci, jak jsem je poznala při obou návštěvách, mají jistou noblesu, dokonce i při nabízení různých služeb a vyjednávání o ceně zboží či úsluh vytuší jistou hranici, kterou prostě nejde překročit. To jsem v arabském světě nepoznala. Setkali jsme se s nezištnou pomocí, ale i s vypočítavým ukolébáváním pozornosti. Potřeba vydělat si, prodat, co nabízejí, žene všechny Turky „podnikající ve službách“ k tomu, aby se vrhali na turisty, bohatý zdroj peněz, v houfech a mračnech. Nejvíce v tom vynikají čističi bot, kteří by byli ochotni, kdybyste jim to dovolili, naplácat svůj černý krém i na goretexové pohorky, a ještě za to požadovat zcela nehoráznou sumu.

Hlasy obchodníků se překřikují, hádají se, kdo má lepší zboží, smlouvá se. Neustále vás otravují s hodinkami, ponožkami či parfémami, čističi bot hypnotizují vaše obutí. Ptají se vás, odkud jste, tipují si státy, a jestliže zjistí, že pocházíte z České republiky (někteří se pro jistotu optají: „Czechoslovakia?“ a musíte je opravit a poučit), vítězoslavně zvolají špatně srozumitelnou češtinou: „Ahoj kamaráde, jak se máš? Dobrý zboží, kvalitní ...“ Pokud vám to leze na nervy, máte smůlu. Jsou neodbytní, ani když na ně už podesáté zařvete: „No! No!“, nedají vám pokoj. Ale jste-li hravý typ a nevadí vám se na nějakou tu chvilku zdržet, můžete se s nimi pustit do řeči či vymýšlet figle, jak se jich zbavit („I am from Mars.“). Jestliže vás dostanou či si něco chcete koupit, anglicky se s nimi domluvíte lehce.

Kurban Bajrami

Byli jsme v Istanbulu právě v době svátku Kurban Bajrami (v arabštině íd al-kurbán nebo al-íd al-kabír, popř. al-adhá). Svátek začíná desátý den dvanáctého lunárního měsíce a má připomínat Abrahámovu (v koránu Ibráhímovu) ochotu obětovat z Boží vůle svého syna. Bůh však Abraháma jenom zkoušel a vzal zavděk ovcí, která se zachytila v nedalekém křoví. Kromě toho má také svátek připomínat ochotu muslimů myslet na chudé – obětuje se totiž pouze třetina ovce, dvě třetiny jsou almužnou. Svátek je u nás známější spíše v souvislosti s poutí do Mekky, kde se kromě oběti ovce ještě kamenuje dábel a obhází černý kámen v Kaabě; ve skutečnosti se však slaví po celém muslimském světě – jen v Turecku takto ročně zemře 2,5 milionu ovcí, přiměřená část z nich samozřejmě padne i v Istanbulu.

Ochránci zvířat jsou bezmocní, čističi ulic se tohoto období děsí. Každá turecká rodina či okruh známých si zakoupí ovci, kterou z náboženských důvodů zbaví života. Důležité je, aby krev vytekla do země. Naříznou tepnu u krku, ovce začíná krváčet, cuká se, oni však čekají, dokud nevykrváčí.

Poté ji velice necitlivě a neesteticky zbaví hlavy a končetin. Pouze ze „zlomku“ části jejího těla se vaří polévka, zbytek těla vyhodí na ulici. Dlažební kostky byly do červena zbarvené, ovčí hlavy se na vás zubí z koutů ulic. Je to fakt nechutné ...

Vracíme se v pátek večer do mrazivé České republiky, kde pětkrát denně, počínaje časným ránem, nezvou muezzini věřící k modlitbám, kde se nesmlouvá, nebojuje o holou existenci, nekřičí na ulici, kde podle istanbulských měřítek vlastně ani nebydlí moc lidí, a jako vždycky se nám trochu stýská po tom jiném světě, který jsme právě opustili.

Hynek Trojáněk a Špačkovi

Hlavičky jednoho z přebytečných sloupů před Hagii Sofií. Pro stavbu chrámu se přivážel materiál z celé Byzantské říše, která v té době (6. století n. l.) dosáhla největšího územního rozsahu.

Kino Perštýn

Chodíte rádi do multikina? Tak to čtěte dál. A pokud jste pravým opakem, čtěte dál taky. Možná že jste už někdy dávno zaslechli jméno Perštýn, a pokud dobře zalovíte ve svých mozkových závitech, možná vyhrabete i Ponrepo nebo dnes už víceméně známé Aero. Ale kolik z vás si kdy vychutnalo neopakovatelnou atmosféru těchto intimních biografů? Kdy jste se naposledy dívali na plátno menší než 15 x 10 metrů? Kolikrát jste si objednali ke svému oblíbenému uměleckému dílu kafe s mlíkem? Přiznejte si – mockrát to nebylo. Ale kdoví, časy se mění a karta se obrací, možná už zítra budete sedět v Bartolomějské ulici a vychutnávat si Jeana Paula Belmonda ve filmu Druhý dech. Nebo budete sedět v Biskupcově ulici a poznávat krásy Zelenkova Roku ďábla. Nebo taky ne a kouknete se v Adělovi na X-mana... Který osud vám náleží, je ve hvězdách, ale tady se možná něco dozvíte o pražských minikinech.

Vystoupili jste snad někdy na zastávce Národní třída? A přešli jste snad potom přes křižovatku Spálená-Národní. A mysleli jste si, že pokračujete Spálenou? Omyl, to jste došli do ulice Na Perštýně. Zásadní zrada je však v tom, že vchod do tamního kina není v ulici Na Perštýně, ale v ulici Martinské, kterou uvidíte hned za prvním rohem.

Nenápadný prosklený vchod otevírá bránu do světa filmu a komorního obzervství. Lístky stojí povětšinou přijatel-

ných 90 korun, ale zato si musíte nějaký ten měsíc počkat, než budete moci zhlédnout nejnovější trhák, což je dneska daň všech menších kin v Českých zemích. Jakmile si koupíte lístek můžete vstoupit do podzemního komplexu chodeb. Když projedete až na konec chodby, zjistíte, že po pravici máte promítací sál a nalevo od vás je bar. Pár stolků v rohu vám prozradí, že právě tam můžete přičkat nudné části některých filmů. Pult je trochu vysoko, takže by třeba A. N. mohla mít velký problém si objednat.

Kouzlo tohoto kina však dlí někde úplně jinde. Tam, kde by neznalec čekal promítací sál, najde jenom nějakou divnou kavárnu, kde potmě sedí několik návštěvníků upřeně koukajících jedním směrem. Ne, člověk se nespletl, pokud vkročil právě sem. Přesně toto je onen promítací sál kina Perštýn. Nejenže si člověk zajde do kina, ale může si přitom ještě vesele popíjet espresso nebo bezstarostně pojídat arašídy. Geniální a ještě ke spokojenosti všech. Přesto je tu jedna nedokonalost, která kazí celkový dojem: pokud přijedete pozdě, zbudou na vás buď místa vzadu, nebo jenom místa v zadní části etažovaných plošin. Prostě nevidíte.

Jestli si tedy někdy večer budete chtít udělat variaci na kino nebo kavárnu a chcete zachovat onu posvátnou tradici, nechtě je vám toto pozvání malou inspirací.

Jakub Klein

našem prestižním výběrovém soukromém ústavu středního školství (dále jen PORG) tradiční každoroční zkoušky dospělosti (dále jen maturity). Šťastnější čtenáři vánočního vydání našeho plátku mohli při jeho prvním otevření výskat radostí, neboť se jim naskytla příležitost pasivně se zúčastnit vystoupení maturanta s kurzem nejvyšším, Petra Klobásy Rutyšuty Kudrlinky Pudla Indulóny Sagvana Tófiho Kalfúzy Mončičáka Kaktuse Kalfuse (dále jen Kalfuse). Favorit svým výkonem zklamal, sázkaři byli zoufalí. Nebudu se zmiňovat o tom, kam letošní oktáva nasměrovala vývoj maturitního průměru, známky však na papíře vyvolávaly estetické dojmy: padlo několik pokerů i postupek.

Andula

Důtky

15. a 16. dubna se v kvintě opět udělovala další sada důtek. Poslední kapkou bylo prý pro pedagogickou radu odhalení chystané vojenské akce proti septimě o nezávislost našich obranných sil. Represivní opatření se týkala Janka (třídní důtka za pálení nelegitimní septimánské obranné smlouvy), Ondřeje (byl přistižen při bojovém cvičení) a především Matěje, který je od tohoto data podmínečně vyloučen ze studia. Důvody pro to, že vedení školy přistoupilo k druhému nejtvrdšímu trestu, jsou následující: lhaní třídnímu profesorovi, vyrušování v hodinách a, jak se stalo skoro tradicí, pozdní příchody.

Podívala jsem se jen nad tím, že Matějovi bylo dost důrazně vytýkáno i ježdění na elektrickém vozíku přes mé výslovné a několikrát opakované zákazy. Za celé čtyři roky, co chodí Matěj na PORG, jsem mu nikdy nic takového neřekla. Vedení školy ví možná lépe, co jsem komu zakazovala.

Občas si kladu otázku, k čemu jsou dobré takové papíry s razítkem a proč se tak často tisknou. Budeme se díky nim lépe učit? Budeme si víc vážit svých profesorů? Budeme díky nim lepší? Nevím, možná je taková důtka mocná čarodějka a my se možná někdy polepšíme.

Jitka

S Janou Kusákovou o škole a o Bohu

rozhovor

Otevřela jsem svůj sešit z chemie: „Válečné znění naší doby drží těla. Drží duše.“ Byl to krátký komentář, výkřik k vzpurnému šumotu malého lidstva při hodině prof. Kusákové, která se statečně snaží naučit PORGány něco z biologie a chemie.

Jistě vás zajímá, co se skrývá pod rouškou tajemství zahalující paní profesorku, která se již třetí rok tiše prochází po chodbách školy. Přesně pro vás je s ní v našem prestižním magazínu rozhovor. Je o divokých výpravách, o hledání Boha, o směřování PORGu, o studentech a profesorech. Je temný i světlý; a kdo bude pozorně hledat, objeví i malé podprahové poselství. A může se v duchu připravovat, jak na podzim osloví stejnou osobu jiným jménem. „Přejeme hodně štěstí, prof. Kalendová!“

Jana Luhanová

Jak jste se vlastně dostala na PORG?

Docela jednoduše, skončila jsem školu a hledala místo. Dostala jsem nabídku, abych šla učit sem. Měla jsem sice ze soukromých škol trochu respekt, byla jsem spíš přívržencem klasických metod výuky, protože jsem se nikdy s ničím jiným nesetkala a vždycky mi takové učení vyhovovalo. Ale řekla jsem si, že si alespoň zkusím odučit ukázkovou hodinu. A tak mě vzali.

Jaký byl ten přechod mezi studentem a učitelem?

Ten ani tak těžký nebyl. Pro mě bylo třeba daleko náročnější přejít ze studia do práce. Je to najednou daleko větší záprah a musíte do toho investovat daleko víc času. Ještě když stojíte před skoro stejně starými lidmi, bez zkušeností, beze všeho. Ten začátek byl těžký.

Co byste na PORGu změnila?

Tak záleží na tom, v jaké oblasti. Jsou věci, které se změnit nedají už z principu, třeba chování některých studentů. Někdy je mi jich skoro až líto, když vidím, v kolika letech začínají kouřit

nebo jak navazují vztahy na pár měsíců. Ale od toho to jsou studenti, lidi, kteří hledají svoji cestu.

Určitě ještě jsou nějaké nedostatky, které by se daly změnit. Vyhovuje vám například koncepce předmětů?

Dalo by se určitě víc investovat do technického vybavení v laboratoři, do knihovny nebo počítačové učebny. To ale nejsou priority.

Na lepší koncepci se pracuje. Asi nejhorší byla roční mezera ve výuce chemie v kvintě, protože v sextě se pak první měsíc jenom opakovaly naprosté základy. Myslím si, že stejná chyba je v oktávě, kde se biologie už vůbec neučí. Studentům, kteří se o ni víc zajímají, musí profesor dávat hodiny ve svém volném čase.

Hodně se mluví o tom, jestli se PORG ubírá tou správnou cestou. Pozorovala jste za tři roky, které jste na PORGu, nějakou změnu, třeba ve složení profesorského sboru?

Místo svobodných profesorů je víc ženatých a místo bezdětných víc rodičů. Určitě je důležité podporovat studenty v samostatnosti, o to se PORG snaží, ale myslím, že by se samostatnost neměla zaměňovat s přílišnou volností. Většina není ještě úplně schopná převzít odpovědnost sama za sebe. Profesori, kteří chtěli vést školu trochu volněji, odcházejí a objevuje se spíš skupina kantorů, která upřednostňuje jasnější řád. Myslím, že je takový vývoj přirozený a hlavně přínosný. Na vysoké škole se vám to potom bude velmi hodit, tam se nikdo s nikým nemazlí.

Proč jste si vybrala učitelství?

Odjakživa mě lákalo učit. Jediné období, kdy mě to snad trochu přešlo, byl druhý stupeň, protože jsme se k učitelům chovali tak strašně, že na jejich místě bych být v životě nechtěla. Na gymnáziu se mi to ale zase vrátilo, dokonce jsem začala doučovat spolužačky chemii...

Co vás tak na chemii lákalo?

Chemie mě bavila, líbila se mi na ní logika, se kterou můžete téměř všechno odvodit, když trochu víc pochopíte její systém.

A co biologie, ta není příliš logická?

Biologie s chemií dost úzce souvisí, a pokud se i do ní víc pronikne, taky se na mnoho věcí dá logicky přijít. Na biologii se musí hodně biflovat, což mi ani tolik nevadilo, protože mám poměrně dobrou paměť.

Baví vás učit?

Baví. Samozřejmě jsou hodiny, ze kterých někdy člověk odchází úplně otrávený. Někdy se sama sebe ptám, jestli to vůbec má nějaký smysl. Třeba v kvintě, kde jsem učila oboje, biologii i chemii, bývaly některé chvíle dost náročné. Naštěstí tam mám už jen chemii, asi jsme spolu byli příliš dlouho.

Pak ale stačí jedna hodina nebo i jeden student, který se zajímá trošku víc a můžete si říct: „Tak aspoň kvůli tomuhle!“ Dobře se učí v tříletém kursu, kde se už všichni o chemii zajímají. Ten je pohodový. Hůř se něco vymýšlí pro ten dvouletý. (Smích)

Jak byste si představovala ideální výuku?

Myslím, že by v ní měly být zastoupené všechny prvky. Klasické hodiny, jakými jsem prošla i já, stojí jen na teoretické části, chybí v nich samostatná práce, experimenty a demonstrace. Je to dost velké ochuzení, kromě toho málokdo taková výuka zaujme. Na druhou stranu, když bychom pořad pracovali ve skupinách bez jakéhokoli výkladu, nikam bychom se nedostali. Mám pocit, že je namísto kompromis.

Samozřejmě mi hodně vyhovuje práce s malou skupinou lidí. Výuka může být pak daleko lepší, profesor má víc času na jednotlivé studenty.

Myslíte, že budete učit až do smrti? Chtěla byste zůstat tady nebo uvažujete o něčem jiném?

Chci tu určitě zůstat, dokud nepůjdu na mateřskou, což nebude dříve než devět měsíců po svatbě. U učení asi vydržím, protože když jednou zažijete ten slastný pocit „mít prázdniny v práci“, tak se od toho těžko odchází. Takže až do smrti. (Smích).

Jak byste se chtěla dát pohřbit?

(Další smích) Popravdě řečeno, je mi to jedno. Věřím, že ať mě pohřbí jakkoli, jednou budu vzkříšená. Nejsem zastánce ani pohřbívání vcelku ani spalování. Pán Bůh si mě posbírá všude.

Byla jste vychovávána v křesťanské rodině, nebo jste si našla cestu k víře sama?

To bylo docela zajímavé, protože u nás v rodině ani v širokém příbuzenstvu opravdu nikdo věřící není. V sedmé třídě po revoluci nám pan farář poslal do školy pozvánku pro děti, které by chtěly chodit na výuku náboženství. Nevím proč, ale nějakým způsobem mě ta nabídka zaujala. V té době už jsem taky hledala, jaký má život smysl. Maminka mi to schválila, potom jsem tam několik let chodila.

Když jsem vyrostla a přestala docházet na dětskou biblickou výuku, něco ve mně zůstalo. Občas jsem se šla podívat na bohoslužby, pak mě ale mládežníci pozvali na Velikonoce. Hodně mě oslovilo, když se na Velký pátek mluvilo o Pánu Ježíši. Je hrozně zvláštní, že můžu svoje uvěření datovat přesně na jeden den, právě na Velký pátek. Od té doby jsem u nich zůstala.

Máte nějaké popsitelné zážitky, „setkání s bohem“ nebo něco podobného?

Ve chvíli, kdy jsem uvěřila, jsem pořádně ani netušila, co dělám. Jenom jsem věděla, že Bůh je, a jestli s ním chci mít nějaký vztah, musím pro to něco udělat i já. Modlila jsem se tam ještě s pomocí jednoho kluka. Cítila jsem obrovskou radost, nic víc. Věděla jsem, že to byl dobrý krok, ale co pro mě znamenal, mi docházelo vlastně až s odstupem času.

Jaké akce ještě váš sbor pořádá?

Zrovna tyhle Velikonoce jsem byla v Německu se skupinou lidí z luterského sboru, s kterými má naše církev pravidelnou výměnu. Pozvali nás, abychom strávili spolu s jejich mládeží Velikonoce. Sjelo se tam asi padesát mládežníků, z toho deset našich. Pro mě byla ta návštěva hodně přínosná, protože jsem tam poznala lidi, které bych mezi křesťany nikdy nečekala, s dredy a různě ověšené řetězy. Přitom jsem si s nimi výborně rozuměla.

Co to je vůbec luterský sbor?

V Sasku je luterská církev nejběžnější.

A u nás?

V Čechách luterský sbor přímo není, já chodím do Českobratrské církve evangelické, která vznikla sloučením různých protestantských směrů po první světové válce. Je z protestantských církví u nás asi největší.

Nekříží se biologie nebo chemie s křesťanstvím?

To je složitější otázka. Biologie jako taková určitě ne. Ovšem třeba v rámci evoluční teorie se často prezentují filozofické názory, které jsou s křesťanstvím neslučitelné. Jinak si ale naopak myslím a shoduju se v tom i s jinými křesťany, že člověk, který se zajímá o přírodu, musí jenom žasnout, jak je to všechno kolem dokonale vytvořené.

Valášek nám na vás prásknul, že organizujete výjezdy do přírody.

Před sedmi osmi lety jsem se zapojila do práce s dětmi. Pořádali jsme pro ně letní tábory, jezdíme s nimi každé léto na čtrnáct dní do přírody pod stan. Potom jsme se rozhodli, že bychom s dětmi chtěli jezdit i přes rok. Začali jsme se scházet každý týden, podnikáme jednodenní výlety, výpravy na Velikonoce, o jarních a pololetních prázdninách.

Slyšely jsme, že vaše výpravy jsou dost „divoký“.

Moc ne. Jenom jednou to bylo víc dobrodružné. Jeli jsme na místo, které nebylo vůbec zajímavé, na faru do města. Chtěli jsme zpestřit příjezd, tak jsme se rozhodli, že přespíme na hradě. Vlak měl velké zpoždění. Když jsme v devět hodin večer vystupovali na naprosto opuštěné zastávce, hustě pršelo. S těžkými batohy jsme vyrazili v úplné tmě a dešti hledat hrad. Všichni jsme byli otráveni a promočení na kost. Dohodli jsme se, že jestli do jedenácti hrad nenajdeme, vrátíme se zpátky. Ale nikdo z nás už nevěděl kudy. Naštěstí jsme ho našli a teď na to všichni rádi vzpomínají.

Prozradíte něco o svatbě, datum, místo, počet hostů?

Tak to teda nevím... (Smích) Do kostela může přijít lidí hodně, v tom úzkém kroužku nás pak bude asi jenom dvacet. Termín svatby... partner by možná nesusouhlasil.

Nějaké drby ze sborovny? Jak to tam o přestávkách vypadá?

No tam je hrozná legrace!

Ptaly se:

**Eva Otoupalová
Jana Luhanová
Jitka Rudolfová**

Bio Konvikt

Milé děti, bylo nebylo, vlastně bylo jedno hlavní město, které se (shodou okolností) jmenovalo Praha. A v tom Praze bylo sedmero různých kin na devatero různých místech, což je něco málo přes šedesát biografů. Repertoár těchto kulturních podniků však byl veskrze nezájemavý, as icc [es ájs] úplně totožný.

Však pár chytrých hlav se dohromady dalo, a tu náhle u Národní kde se vzalo – tu se vzalo, zbrusu kdysi nové kino tady stálo, a převážně nezávislých tvůrců filmy hrálo.

Kdo z Vás, milé děti, by sem chtěl zavítat, necht následuje červené fábroky z krepového papíru, jež jej z Národní dovedou do restaurace U medvídků, kde se občerství a doptá. Nebojte se, milí caparti, císařského řezu zůstanou Vaše prasátka ušetřena. Roční paušál dvě stě korun Vám zaplatí maminka a ty tři pětky na samotné promítání Vám slabší spolužák ještě rád dá.

Andula

Provaz

Kvinta je uzavřená třída a návštěvníci nejsou vítáni. O tom se přesvědčí každý, kdo byt jen nakoukne za tlustý závěs přede dveřmi. Je-li pak někdo dokonce donucen strávit zde čtyři hodiny týdně, nelze očekávat, že se z takového zážitku plně duševně i fyzicky zotaví. Odolá-li nepořádku, špatnému feng-šuej a neustále proudícím virům negativní energie, jistě padne do některé z dábelských materiálních pastí. Příklad? Provaz visící z nohy jedné z lavic. Má sloužit k pohodlnému houpání na židli, pokouší ale spíše k sebevražednému zamotávání a následnému věšení, které hrozí odumřením dlaně či přetržením tepen v zápěstí. Po několika hodinách, kdy jen se štěstím vyvázne, začne i nejvytvrdější borec uvažovat nad tím, zda než se dále psychicky i fyzicky týrat, nebylo by lepší rovnou si hodit provaz...

Tomus

Škola Hrou z různých pohledů

reportáž

Dosud se mezi reportážními texty pravidelně nacházela „ústavní reportáž“ z nějaké střední, tedy pro PORG jaksi konkurenční školy. Tentokrát se dovolíme malou výjimku: reportáž ze základní školy jménem Škola Hrou. To je jedna škola na Břevnově. Nepůjdeme ale dělat reportáž jen tak do obyčejné základky, že? Pro PORGány by tato mohla být zajímavá už proto, že v drtivé většině tříd se najdou tři čtyři lidé, kteří se mohou honosit titulem „absolvent Školy Hrou“. Zkuste najít jinou školu s podobným zastoupením. Já to nezkoušel, ale myslím si, že jich moc nenajdete.

Škola Hrou byla založena v září roku 1991 skupinou lidí, kteří si usmysleli, že své děti nedají do klasických základních škol, které většinou valnou pověstí neslují, ale umožní jim získat základní vzdělání jinou, příjemnější a snad lepší cestou. Je tedy celkem zázrak, že se to opravdu povedlo zrealizovat. Založit školu není maličkost, nicméně někdo asi byl velice cílevědomý a svůj díl na tom myslím měla i doznívající vlna porevoluční euforie (ostatně s PORGem tomu bylo podobně).

Začneme tedy tím, v čem se ŠH vlastně liší. Asi tím nejzásadnějším rozdílem je vztah mezi žákem a učitelem. Ten je, řekl bych, až rodinného charakteru, čehož se dosahuje mj. třeba tím, že jeden učitel má (v ideálním případě) svoji třídu celých pět let, a to na všechny předměty, dále malým počtem žáků ve třídě (asi tak 14–16), no a samozřejmě taky

tím, že to učitele baví. Myslím, že dělají všelicos pro to, aby se děti necitily ve škole cizí, nezúčastněné atp.

Asi nejčastější námitka proti takovému typu školy bývá, že je to pořád samej špás, ale děti se toho moc nenaučí. Nuže, tady mluví fakta docela jasně: dlouhodobá úspěšnost v přijetí na osmiletá gymnázia činí 85,7%, což se mi zdá víc než dost. Další nikoliv námitka, ale taková obtíž je školné, to bych tady ale neřšil, neboť to zaprvé nikam nepovede a zadruhé s placením školného ještě nemám zkušenosti, takže bych dost možná plácal nějaké nesmysly (v zásadě má ale vzdělání před bazénem přednost, ne?).

Tomáš Jebavý

Škola Hrou má pět tříd, maximální počet dětí ve třídě je šestnáct, což je, podle mého, zcela optimální. Učitelům se tyká, lavice jsou většinou rozestavěny do písmene U, aby mohl učitel sledovat práci několika dětí najednou a také snadno procházet po celé třídě. V každé třídě je koberec, v některých patro nebo síťová houpačka, které mají žáci k dispozici nejenom o přestávkách. Jídelna je prostorná, vybrat si lze ze tří jídel, objednává se týden dopředu. Zahradka je víc než velká, pokud je hezky, žáci na ní tráví velkou přestávku a celé družinové odpoledne.

V prostorách, které jsou se školou spojeny, vznikla nedávno „Pohodička“, což by se dalo přirovnat snad ke školce nebo jeslím, kam je možné „uschovat“

dítě jakéhokoli věku, v téměř jakýkoliv čas a na jakoukoliv dobu. Podrobnější informace bohužel nemám.

Když jsem se jedné z učitelek zeptala, jestli je někdo nebo něco, co jí za těch dvanáct let utkvělo v mysli nejvíce, hluboce se zamyslela a řekla mi, že si to rozmyslí, ale já pochopila, že Škola Hrou je plná zvláštních extrémů a každý den musí být pro učitele novým a silným zážitkem, takže se na podobnou otázku nejspíš odpovědět vůbec nedá...

Škola Hrou pro mě byla pět let naprostou samozřejmostí, asi takovou, jako že ráno vyjde slunce. Měla jsem tu školu ráda, i když tehdy jsem si samozřejmě neuvědomovala, že mezi ní a ostatními základkami je takový rozdíl. Reptala jsem úplně stejně jako ostatní školáci, kteří musí v sedm ráno vstávat, v pondělí jsem chodila našťvaná, že mám zase týden školy před sebou, fňukala jsem, že ve školní lavici trávím tolik času, a když maminka někomu vyprávěla, jak si v té naší škole prakticky jen hraje, pokládala jsem její slova téměř za lži. Pravda ale je, že po letních prázdninách jsem se na školu a kamarády opravdu těšila, že ač jsem nadávala na našeho třídního učitele, ve skutečnosti jsem ho měla moc ráda, a že i když byly těžké chvíle, Škola Hrou mě na život připravila mnohem víc a mnohem lépe, než jsem čekala nejenom já.

Vrátila jsem se tam na vyučování téměř po šesti letech života na PORGu a najednou, ač děti hrají pořád stejné hry, ač mají na stěnách obrázky podobné těm našim, ač mají ve třídě americkou dívku, která neuměla zpočátku ani slovo česky (stejně takovou jsme měli ve třídě i my), okolí a vyučování mě fascinovalo, jako bych si nepamatovala vůbec nic z těch pěti let života. Především, jak to tak vidím z odstupů, bylo velice zajímavé, jak se děti všechno učí formou hry. A jak snad úplně všechno, co učitel řekne, má své opodstatnění, i když to tak dětmi není vnímáno.

Vešla jsem do své bývalé třídy, kde už začala hodina angličtiny. Děti dostaly papíry a dopřeložily si zbývající sloku k písni, kterou posleze společně s hudbou zanotovaly. Po písniče následovala chvilka soustředění, učitelka Petra spellovala slova a děti je měly psát a překládat do češtiny. Z lavic prakticky sestavených do písmene U se pak přesunuly na koberec do druhé části třídy, dostaly své

papíry, kde měly barevně napsané různé druhy trávení volného času. Rozdělily se na několik skupin a jedna skupina se ptala druhé, jestli tak či onak tráví volný čas, další skupina odpověděla a poslední skupina měla „pomluvit“ tu druhou skupinu (např. „This group doesn't collect stamps“ apod.). Jako poslední se hrála „memory game“, každý řekl, co dělá ve volném čase, další to zopakoval po těch předešlých a přidal své. Nejenom že to bylo velice náročné na soustředění, děti si tím zároveň procvičovaly koncovku „s“ (a děvčata se od kluků naučila, co je hra Warhammer). Když Johana bravurně zopakovala činnosti po všech asi šestnácti lidech, dostala od učitelky známku, kterou představuje „úsměv“.

Čeština byla ještě mnohem zajímavější, děti se sešly v další části třídy, nazvané prozíravě „Džungle“ (podle pomalované stěny, která je tam už od mé první třídy), a zopakovaly si slovní druhy. Každé pak dostalo „svůj“ slovní druh, chodilo mezi ostatními a vyměňovalo ho za jiný. Když se znovu sešly, překontrolovalo se, jestli se vrátil stejný počet slovních druhů, a pak začala hra na podmět a přísudek, kde se rozdělily do dvojic, jeden ze dvojice byl podmět, druhý přísudek a měly pár minut na sehrání krátkých scének pro ostatní. Vyšly z toho věty typu: „Ringo bubnuje, mrtvola brečí nebo opice skáče.“ V lavicích se zopakovalo, co znamená „holá věta“, a pak se šlo opět na koberec a zpívala se písnička o králi Šalamounovi.

Další hodina začala Riskem, což je dobře známá hra podle televizní soutěže. Pravda je, že mě velice překvapila náročnost otázek, protože si nejsem jistá, jestli bych věděla přesně, jaká moře obklopují Anglii. Na řadu přišla matematika a neoblíbená „půlminutov-

ka“, při které, ještě než se začalo počítat, se chvíli debatovalo o součtech sekund, o „jeden a půlminutovce“ a tak podobně. Rychlostí počítání některých dětí jsem byla opravdu překvapena.

V testíku se pak objevovaly příklady typu 30x90, 37:35 a tak podobně, nejlepší řešitelé byli odměněni dvěma „úsměvy“, nejhorší řešitelé jedním „mračounem“. Po počítání následoval diktát zlomků a hra na „Prašivého kojota“, při které učitel „střílí“ po dvou žácích příklady, kdo z nich je vypočítá později, je „odstřelen“ a musí si v lavici kleknout. Když příklad nevypočítá podruhé, je vyřazen za hry a lehne si na zem, když ho vypočítá, může si opět sednout. Nikdo tentokrát neskončil mrtvý...

Tohle není výjimečné trávení dne na Škole Hrou. Podobných blbínek, jako je vyměňování slovních druhů, hra na podmět a přísudek, „prašivý kojot“, je vždycky do zásoby spousta a spousta, já bych mohla jmenovat: „Kdo byl kdo“, „Na ponorky“, „Labuť na jezeře“ a tak dále a tak dále.

Až neuvěřitelně jsem obdivovala učitelovu trpělivost a nápaditost jeho hodiny. Až teď si dokážu plně uvědomit, jakou to všechno musí dávat práci. Je to vidět na všem, co ve třídách je, např. v páté třídě u učitelky Pavly visí na strope časová osa se základními dějepisnými údaji, „důkaz, že 10 cm je 1/10 metru“, všude kolem jsou masky, různobarevné duchové, přes stěnu papír celý popsaný informacemi o knihách, které děti četly (a ohodnocené slovy „super“ nebo „naprosto nejlepší“). Dala bych opravdu hodně za to, kdybych si po těch pět let dokázala uvědomit, jaké mám vlastně štěstí...

Markéta Zelená

Torpedo se stále hledá...

Už druhou sezónu v osmé hanspaulské lize (tentokrát skupině Q) zahájil tým Torpeda PORG, které tvoří současní a bývalí studenti PORGu plus někteří další kamarádi. Na první pohled je situace v tabulce po sedmi zápasech lepší než minulý rok – na kontě má Torpedo už jedno vítězství 6:0, to je ale sváteční kontumace, kdy soupeř (Torpedo Cannabis) nebyl schopen nastoupit. Jediný další bod Torpeda vybojovalo v zápase proti Spartánkům, kteří však měli o jednoho hráče méně, takže remíza 1:1 nebyla zrovna nejlepším výsledkem. Škoda prvních zápasů s Jardovými hřebíky či Křemencárnou, které skončily jen těsnou porážkou, stejně tak souboje s ALT 1. AK, kteří jsou sice vysoko postaveni v tabulce, do 55. minuty (hraje se na 60) se ale proti pečlivě bránícímu Torpedu nebyli schopni prosadit a nakonec vyhráli jen 2:0. Torpedo trápí špatná kombinace, zpracování a nízká střelecká potence. Doufáme, že se to v posledních zápasech zlepší a že příští sezóna už bude optimističtější...

Tomus

Sen

Ležela jsem v rakvi a byla mrtvá. Náhle mě cosi probralo. Rakev byla z poloprůhledné umělé hmoty, tak jsem se podívala ven. Všude kolem byly do kruhu navršené stejné rakve a mezi nimi se procházel pan ředitel a pan zástupce ředitele.

„Konečně se nám podařilo ovládnout svět,“ prohlásil pan ředitel. „Všichni, kdo chtěli odpovírat, jsou tady. Mrtví.“ A příšerně se rozesmál.

Věděla jsem, že mu musím překazit plány. Když odešli, podařilo se mi rozbít rakev a vylézt ven. Našla jsem plastovou nádobu s naším minulým panem prezidentem. Odklopila jsem víko, zadrmolila cosi na způsob „vstaň a chod“ a on se skutečně probral. Naneštěstí se v tu chvíli pan ředitel vrátil. Když viděl, co se děje, okamžitě se na nás vrhl. Vzala jsem ještě omámeného

Když jsem okolo osmé hodiny ráno vešel do vstupní haly Školy Hrou, hned na mne dýchla její velmi příjemná atmosféra, která mě poté provázela zase až do chvíle, kdy jsem místo zahradními vratky opustil. Projevila se především přívětivým uvítáním paní učitelky a utužovalo ji velmi příjemné prostředí tvořené velkým množstvím plakátů a výzdoby, která nechal snad ani jedno místo na zdi volné. Jelikož vyučování začíná až o půl deváté, čekání na ostatní reportéry jsem si krátíl prohlížením právě zmíněných plakátů, které svým tématem všem připomínaly nedávný Britský den. Fotografie z historie školy také naznačily, že pomocí celého dne, věnovaného jedné části světa, děti nepoznaly pouze Spojené království. Poté co jsme se sešli, přidělili nám dva průvodce z páté třídy, kteří nám ukázali všechny prostory včetně výtvarné dílny. Přestože jsem ji bohužel nemohl vidět v provozu, soudím, že právě výtvarka

je jedním z nevyznamenějších zpestření školního života. Škola není příliš velká, a tak se v ní dá, stejně jako na PORGu, velmi snadno zorientovat. Ještě jednou se vrátím ke chvále jejího prostředí, neboť myslím, že by nebylo snadné najít Škole Hrou konkurenci, co se týče vybavení: hodně chodeb zútulňuje koberec, děti mají ve třídách spoustu vymožeností od zatavených kartiček s čísly, přes moderní destičky na malování fixami, po obrovské plyšáky. Čtvrtáci si také mohou při samostatných nebo skupinových pracích (kterých mají opravdu velmi mnoho) vylézt na patro podobné velké palandě. Nejprve se mi zdál počet (myslím, že čtyři?) přístrojů v počítačové učebně trochu malý, ale když jsem si uvědomil, že zde průměrně vychází více počítačů na studenta než na PORGu, mohl jsem být více nespokojen jen s tím, že zatím není učebna otevřena ve volném čase. Je prý ale v plánu tento nedostatek napravit.

Schválně jsem si počkal na hodinu hudební výchovy, kde děti za kytarového doprovodu slečny Beranové zpívaly a tancovaly, některé prý občas hrají i na flétny. Byl jsem sice pouze na jedné hodině, ale myslím si, že by se žáci přece jen měli průběžně učit odpovídající množství hudební teorie. Přestože Školu Hrou snad ani nejde celkově hodnotit negativně, hned v letošní primě se najdou dva lidé, kteří na ni nevzpomínají příliš v dobrém. Ze třídy Oskara Maxy a Tadeáše Bělíka odešlo prý během druhého a třetího ročníku asi sedm nebo osm lidí – tedy zhruba polovina ze všech – kvůli nespokojenosti s učitelkou a neochotě ředitelky ji vyměnit. Školy, jako je tato, asi ještě dlouho (spíše nikdy) nebudou v našem školství standardem, ale podle mě o to určitě stojí usilovat. To nejdůležitější – tedy přístup ke škole, způsob výuky a spolupráce se studenty – totiž není zase tolik závislé na financích.

Adam Pospíšil

Egyptská maturita

Ze všeho se lze poučit. Z vítězství i proher, z pádů i povstání a vše prý směřuje k závěrečnému finále – ovšem pro někoho to může být poslední soud až při skonání věků a pro někoho již samotná maturita. Ale ať je tomu již jakkoliv, poučit se lze, ještě než dojde k závěrečnému zúčtování. A také se říká, že kdo nezná minulost, je stále nucen opakovat omyly, které již kdysi dávno dělal někdo před ním.

Poučme se tedy. Sáhněme kamsi až do 4. století a zkusme nějakou tu moudrost nalézt třeba na egyptské poušti u poustevníků, kteří se zde také připravovali na jakousi maturitu – v jejich případě ovšem tou zkouškou byla smrt, protože dobře zemřít znamená dovršit život, ve kterém se stále usiluje o dokonalost. Ne že by snad byli dokonalí, to jistě ne. Jeden z poustevníků, byv dotázán: „A co vy tam na té poušti vlastně stále děláte?“ odpověděl: „Padáme a vstáváme a zase padáme a zase vstáváme.“

Padá každý, ale možná ne každý znovu vstane. Jaké poučení z toho plyne, nám snad objasní dva příběhy z egyptské pouště.

První je pro ty, kdo se učí. K jakémusi poustevníkovi, který byl znám tím, že opisoval pro druhé texty evangelia, přijel mladý novic a žádal jej také o přepsání knihy. Po nějakém čase mu skutečně poustevník předal knížku, kterou pro něj přepsal. Když si ji ale novic ve své cele prohlížel, zjistil, že jsou v ní vynechané celé odstavce, ba i celé kapitoly. Vrátil se tedy zpět a říkal: „Otče, asi jsi zapomněl napsat některé části.“ Poustevník odpověděl: „Ne, nezapomněl, až budeš schopen splnit to, co je zde napsáno, přijď a já ti dopíšu, co zbývá.“

A druhý příběh – pro ty, kteří učí. Jakýsi novic se těžce provinil. Bylo svoláno shromáždění poustevníků, aby ho soudilo. Zavolali i nejstaršího, který se jmenoval abba Antonios, ale on nechtěl přijít. Znovu pro něho poslali: „Otče, přijď, všichni už čekají.“ Tehdy abba opustil svou celu, vzal si na záda děravý košík naplněný pískem a šel do shromáždění. Když ho uviděli, všichni se divili: „Co to má znamenat, Antonios?“ „Vlastní hříchy a provinění se mi sypou na záda, ale já je nevidím, a tak přicházím, abych soudil druhé.“ Na to již nikdo nic neřekl a všichni se rozešli.

A vypravěč starých příběhů k tomu dodává – jak těžko je dozrát k některým rozhodnutím. A maturus přece latinsky znamená zralý. Snad v horkých prázdninách dozrajeme i my – a v září se sejdem zralější. (Pozor na přehánění – přezrálost způsobuje hnilobu.)

Aleš Roleček

Povídky

Průvodce pro chodce

Když procházíte jako náhodný chodec Tou pravou uličkou, nemůžete si nevšimnout takového menšího kamenného sloupku na chodníku. Ostatně, stojí tam tak nešťastně, že nevšimnout si ho by bylo asi nanejvýš nešťastné. Každý pravý náhodný chodec odtamtud zamíří vlevo nahoru, po široké osvětlené ulici na Náměstí pravých náhodných chodců, kde se to chodí jen hemží. Jenže vy tam nepůjdete, chodíte tamtudy každý den a už vás to ani trochu nebaví. Vy se vydáte vpravo, do méně osvětleného průchodu, který se vám zdá na váš vkus trochu ponurý. Ještě jste tam ale nikdy nebyli a to je co říct, vy se v téhle čtvrti vyznáte jako málokdo.

Zpočátku vás překvapí, jak málo je tam světla. Trochu zamžouráte, abyste se rozkoukali, ale za chvíli toho už litujete, protože v rohu pod okapem zahlédnete něco tak ošklivého, až vám z toho naskočí husí kůže. Odvrátíte rychle pohled, než uvidíte víc než byste rádi, a zrychlíte, abyste už odtamtud byli dál. Průchod najednou končí u dřevěné brány. Ještě vám přechází mráz po zádech, když čtete ceduli „Neparkovat, vjezd!“. To vás docela pobaví, protože si ani ve snu nedovedete představit, že by se tady někde objevilo auto. Otevřete, a co uvidíte, vám vyrazí dech. Ani vám na mysl nepřijdou po-
věry o soukromém vlastnictví a jdete

naděšeně dál. Teď si teprve uvědomíte, co všechno o světě kolem nevíte, a to je co říct, vy se v tomhle světě vyznáte jako málokdo.

Když si uvědomíte, že je všechno jenom sen, toužebně si přejete ještě chvíli snít. Ale s poznáním zpravidla přichází realita, a po chvíli marného tápání po snové nitce se probudíte. Venku není moc ošklivo, ale vy máte hrozně špatnou náladu, protože jdete zas chodit širokými osvětlenými ulicemi vlevo nahoru, což vás už ani trochu nebaví. Ale tu si cestou všimnete takového menšího kamenného sloupku, o který se málem přerazíte. S nadějí pohlédnete vpravo a zahřeje vás u srdce: Je tam špatně osvětlený průchod, který se vám zdá na váš vkus trochu moc ponurý. Bez rozmyšlení se tam vydáte. Je tam opravdu temno, chvíli vám potrvá, než se rozkoukáte. Dáváte si dobrý pozor, abyste nepohlédli do rohu pod okap, a jdete z toho děsivého místa co nejrychleji pryč. Když se však za vámi ozve podivný zvuk, vyděsí vás to až k smrti a vy běžíte průchodem dál. Přiběhnete k Bráně, ani se nezasmějete nad nápisem a zaběhnete rychle dovnitř. Brána se za vámi potichu zavře. Že na ní bylo tentokrát napsáno „Pozor zlý pes“, to zjistíte záhy. Jenže tohle nebyl sen.

Tomáš Jebavý

Havla do náručí a skočila z okna, pan ředitel za námi. Následovala obvyklá honička tramvajemi. Bohužel si už nepamatují, chytili nás či ne.

Jana

Ať rýže = krev

Pamatujete si na projekt miminko? Jak jsme krmili dupačky vycpané čočkou či pískem a doufali, že nebudou křičet ze sna? Co se s nimi stalo, po tolika letech? Jsou snad pod Prahou tajné masové hroby plné „dětí na jeden týden“?

Malé miminko od O. B. vydalo minulé týdny své poslední svědectví. Unesené dítě bylo nalezeno přivázané k židli v srubu v odlehle části Prahy na Hanspaulce. Tento dům vlastní podezřelá skupina mladistvých, scházející se každé pondělí pod známým znakem žluté lilie. Hanspaulka je skoro divočinou, není tedy divu, že malé dítě zachránilo několik Vlčat. Leč ne na dlouho bylo mimino v bezpečí, hned další týden mu nadšená Vlčata rozrazila hlavu a louže rýže se rozlily po celé klubovně. Věru strašidelné, co se v naší civilizované zemi děje s vycpanými dupačkami!

Jana

Kapusta

Vařená kapusta. Nemohla se splést. Byla doma. Karolína nikdy nepochopila, jak se na jednom tak malém místě může koncentrovat tolik pachů. Rozeznávala ocet a kapustu, a občas i smažený řízek. A kromě toho se celým domem vznášel ten podivný, neidentifikovatelný pach zatuchliny. A také saponátu, jak se někdo zoufale snažil tu zatuchlinu vymýt. Ale zatuchlina se smýt nedala. Čpěla ze všech rohů domu, a jako by občas byla cítit i z jeho obyvatel.

Dům byl starý. To bylo taky to jediné, co se o něm mohlo s jistotou tvrdit. Ze zdi opadávala omítka a na půdě byly krysy. Jednou našla krysu plavat v záchodě. Snažila se ji spláchnout, ale nešlo to, krysa se točila dokolečka a Karolína křičela a ječela a potom přiběhl Petr a poslal Karolínu pryč. Nikdy se nedozvěděla, co s tou krysou nakonec udělal.

Vystoupila po schodech a právě začala hledat klíč od bytu, když se protější dveře otevřely a objevila se v nich tlustá žena.

„Ne, tohle ne, prosím...“ zaúpěla v duchu Karolína, ale bylo pozdě. Byla v pasti. Pro tentokrát ji babizna došla.

„Dobrý den,“ řekla chladně.

Babizna roztáhla pusy v širokém vítězném úsměvu. Ručník, který měla kolem hlavy, se jí posunul do strany.

„Dobrej, paninko, dobrej... Vrátila jste se předčasně, co? Jak bylo v cizině?“ zeptala se. Z očí jí vykoukl bazilišek.

„Moc hezky. A jak se máte vy?“ zeptala se Karolína tónem, který naznačoval, že tohle je ta poslední věc, která jí zajímá.

„Ále, nestojí to za nic. No vždyt víte, pořád jenom platit a platit... Ale tak špatně jako starej Záděra na tom ještě nejsem...“ dodala významně.

Pan Záděra byl jeden z obyvatel domu. Podivín, šuškal se o něm, má všude po pokoji rozvěšené fotky svojí mrtvé ženy... Prej ji umlátí k smrti, když se jednou vrátí z hospody moc nalitej... Ochmelka jeden...

Karolína měla pana Záděru svým způsobem ráda. Byl jeden z mála lidí, které nezajímal její soukromý život. Byla pravda, že většinou nebyl v takovém stavu, aby ho vůbec něco zajímalo, ale to jí nevadilo. Cítila se s ním spřízněná.

„Co s ním je?“ pozdvihla Karolína obočí.

Babizna ztlumila hlas do důvěrného šepotu a oči se jí rozzářily vzrušením: „Včera v noci... Muselo být tak kolem jedné a najednou slyším dole nějaký randál, jako kdyby někdo něco rozbíjel, tak jsem si říkala, kdoví co by to mohlo bejt, radši zavolám policajty... No a představte si, on to byl Záděra... našli ho, jak sedí na podlaze a kolem

něj všechno rozmlácený a on se jen tak kouká kolem a brečí jak mimino, no chápete to?“ dokončila baba. Karolína si povzddechla. Babizna na ní vyvalila oči a o něco hlubším hlasem dodala: „Vodvezli ho do blázince, jo to udělali... Aspoň že už je pryč, ochlasta jeden hnusná... Já vždycky říkala, jó, ten skončí špatně. No a máte to.“

„No, tak já už pomalu půjdu. Nepřišla mi nějaká pošta?“ zeptala se Karolína unaveně.

„Ne, panenko, nic. No a co říkáte na toho dědka plesnivýho? To je, co?“ podívala se na ni vítězně.

„Hm. Tak nashle...“

Baba zaváhala. Bazilišek v jejích očích se připravil ke skoku.

„Ještě něco. Váš pan manžel není doma,“ řekla babice konverzačním tónem.

„Ale. A kde je?“

„Někam odešel. A... asi bych vám to neměla říkat, ale...“

Karolína se trochu otřásla.

„Co?“

„Před barákem na něj čekala nějaká slečna. A... hm... nevypadala zrovna jako jeho sestra.“

Bazilišek se spokojeně usmál.

Karolína ucítila zatuchlý závan z rohu domu. Babizna byla cítit kapustou a saponátem.

Eva Otoupalová

Po ránu

...Natáhla nohy, pak i zpod peřiny vykukující ruce a otevřela oči, do té doby křečovitě zavřené, které se do poslední chvíle snažily přivolat zpátky spánek. Podívala se na modré kapesní hodinky, které ležely na zemi, ukazovaly dopolední či jinak řečeno pozdně ranní čas. Rozhodla se tedy vstát.

Protřela si oteklé oči – už asi začala pylová sezóna, pomyslela si. Její nohy vyhledaly na studené korkové podlaze pantofle. Šla k oknu, aby zjistila, zda je dnes také tak krásný den jako včera, když tu uviděla, jak venku před oknem visí nějaký neznámý předmět. Že by tam seděla poštolka, řekla si, ty přeci u nás ve dvoře hnízdí. Vydala se tedy zpátky do nitra pokoje, kde po delším hledání objevila brýle i fotoaparát, pak tichými kroky pokračovala k oknu. To, co nyní poměrně ostře uviděla – v poslední době se jí nějak zkazil zrak a ani s novými brýlemi neviděla dobře –, ji šokovalo, ba dokonce jí to zvedlo její prázdný žaludek.

Odvrátila zrak. Za oknem visel na nějakém drátu či provázku zavěšeném nahoře u střechy holub, oběšený. Ano, kolem krku měl omotaný vlasec či co, a ještě občas roztáhl křídla a zaškubal nohama. Nevěřila tomu, co viděla. Kde se to tady vzalo, kdo to udělal, kdo to sem dal, co s tím mám dělat, může holub spáchat sebevraždu, jaké je číslo na deratizátory, vybavil se jí text jedné písně o tom, jak sousedi solí kočku na oheň a deratizátor tráví na dvoře, a rodiče to ráno viděli a klidně odjeli a ji nechali doma s holubím oběšencem, není to nějaký hloupý vtip řemeslníků rekonstruujících podkroví vedlejšího domu, tyhle a spousty dalších myšlenek se jí vařily v hlavě tak, že bylo skoro slyšet bubláni.

Znovu se podívala na okno. Ještě pořád tam visel, jen už teď nehýbal nohama a křídla zůstala roztažená v posmrtné křeči. Neměla bych ho zkusit

odstříhnout, napadlo ji, ale ihned tento nápad zavrhl. Určitě by mohl někoho dole zabít, nechtěla ho vlastně vidět ani tak zblízka, navíc se bojí otvírat okna – mívá nepříjemné pocity, že ji něco přinutí skočit dolů, také měla strach z přenosu infekcí, zkrátka se objevila hezká řádka negativ tohoto případného činu.

Nechala tedy holuba být, ještě se podívala pro jistotu na vedlejší okna, jestli tam nevisí nějaká další mrtvola, naštěstí nic takového nezpůsobila. Rozhodla se tedy, že si uvaří čaj, přečte včerejší noviny s čím dál tím víc bulvárnější víkendovou přílohou, a pokud jí to žaludek dovolí, tak i něco malého posnída. A potom? Potom se rozhodne, co s tím pomalu, ale jistě se rozkládajícím ptákem...

Tereza Mašková

Yrrhedesova vejce

„Takže jestli tomu dobře rozumím, Charlie, když se podplave tenhle kus skály, najde se jeskyně s pokladem, kterej z nás udělá dost možná nejbohatší lidi na světě,“ řekl Lucas Bertone tónem, který se dal dost těžko označit za konverzační – spíše by mu sedělo přízvisko hysterický.

Charlie Weston otevřel ještě jednou zašle vyhlížející sešit, kterému vévodil trapně krasopisným písmem vyvedený nápis Deník. „Jo. Podle všeho jsou tam Yrrhedesova vejce. Všech jedenatřicet. Má to jenom jedinej háček. No, možná dva.“

„Přece se nenecháme odradit!“ skoro vykřikl Lucas.

Jako by ho neslyšel, Charlie pokračoval.

„Musíš se tam plavat bez přístroje. Ta proklatá díra je prostě moc malá, nedá se tam protáhnout s kyslíkovou bombou. Budeš muset sakra dlouho zadržet dech Lucasi, a dávat si sakra bacha, abys tam nezůstal moc dlouho. A musí se tam po jednom, je to moc malý, budeme se střídát.“

„OK, tak to se dá zvládnout. A pro vejce narvaný těma nejužasnějšíma drahokamama, který svět kdy viděl, bych podniknul i divočejší podniky, než je tohle.“

„A pak, pak je tu samozřejmě kletba.“
„Jaká kletba???“

„Tady se píše, že poslední vejce je ještě mnohem větší a nádhernější než ostatní. Kdo by ho ale vzal, zahyne strašlivou smrtí... Ale to jsou jenom povídačky, přece bys tomu nevěřil,“ řekl Charlie tónem, který byl klidný jen naoko. Ve skutečnosti už přemýšlel, jak to zaonačit, aby poslední vejce musel vzít Lucas.

„Máš pravdu, to jsou jenom takový babský řeči,“ souhlasil rádoby drsným tónem Lucas, v duchu ale uvažoval nad něčím podobným jako Charlie. „Kdo půjde první?“ zeptal se, aby se zbavil nepříjemných předtuch.

„To je asi jedno, tak třeba já,“ odpověděl stále ještě trochu zamyšleně Charlie. Svlékl se do plavek, nasadl si potápěčské brýle a na nohy si navlékl ploutve. Postavil se na okraj útesu, několikrát se cvičně zhluboka nadechl a zase vydechl, načež skočil do vody.

„Takže hra začíná,“ řekl Lucas, když se za ním zavřela hladina.

„Teď ještě nemá cenu taktizovat,“ přemýšlel Charlie, když proplouval úzkým průchodem a vyprošťoval ze skalního sevření první tři vejce. Měl v úmyslu vzít ještě čtvrté, ale začínal mu už povážlivě docházet dech. Raději se proto vydal na cestu k povrchu – a dobře že tak udělal. Než se mu podařilo vyplavat na hladinu, málem se nedostatkem vzduchu udusil.

„Víc jak tři nejdou vzít. Nevystačí ti kyslík...“ poučoval v mezerách mezi hlubokými nádechy a výdechy svého partáka, který provedl tutěž přípravu jako on sám před několika minutami.

„Jestli dobře počítám, zbývá tam teď dvacet osm vajec,“ říkal si v duchu Lucas, když proplouval stejnou cestou jako Charlie. „Nebudu to prodlužovat. Teď ještě přece nemůžu nic zkažit,“ rozhodl se nakonec a vzal také tři vejce.

„Teď je jich tam dvacet pět. To je pořád ještě hrozně moc, snad se nic nestane, když vezmu zase tři. Rozhodne se stejně až za dlouho,“ neváhal po něm ani Charlie. V jeskyni zbývalo dvaadvacet zářících vajec nezměrné ceny.

„Začíná pomalu jít do tuhého. Ale teď ještě nesmím projevit slabost. Kdybych vzal míň než tři vejce, Charlie by si mohl myslet, že se té kletby vážně bojím,“ přemýšlel Lucas při další cestě. Po jeho návštěvě zůstalo na kamenné podlaze skalní prostory už jen devatenáct vajec.

„Ach jo, tohle taktizování je vyčerpávající. Ale teď mi přece ještě žádné počty nemůžou pomoci...“ uvažoval o chvíli později na stejném místě Charlie a odnesl další tři vejce.

„Šestnáct. Začínám mít špatný pocit. Velice špatný pocit. Musím změnit

průběh hry. Překvapit. Šokovat. Vezmu jenom dvě;“ rozhodl se pár minut poté Lucas.

Při další cestě se tak na Charlieho usmívalo čtrnáct vajec. „Tak Lucas chce taktizovat. Bojí se. To je dobře. Musím ho ještě víc znervóznit. Vezmu zase tři, aby si myslel, že je mi kletba lhostejná,“ rozhodl se Charlie.

„Jenom jedenáct. A Charlie vypadá, jako by mu na tom vůbec nezáleželo. Ale tím líp pro mě. Hlavně v něm nesmím vzbudit podezření. Vezmu zase tři. Bezprostřední nebezpečí mi ještě nehrozí, snad to nějak dopadne,“ uvažoval Lucas.

„Výborně chlapče,“ zaradoval se v duchu Charlie. „Teď už nemůžu prohrát, leda bych udělal nějakou hloupost.“ S těmito slovy se ponořil a z podvodní prostoty vyplaval se třemi vejci v náručí.

Teprve když uvnitř jeskyně Lucas zíral na posledních pět vajec, uvědomil si, jak malou má šanci na vítězství. „Sakra, sakra, sakra,“ chtělo se mu křičet a jen hrozba utopení mu bránila ve vyjádření svých myšlenek pěkně od plic. „Musím doufat, že Charlie nebere hrozbu vážně. Kdybych vzal jen jedno, vezme on tři a na mě zbyde to poslední. Musím vzít dvě nebo tři, aby on mohl vzít všechny zbývající... vezmu dvě,“ rozhodl se nakonec a vyplaval.

Charlie vplouval naposled do jeskyně s vítězným úsměvem na tváři. Popadl dvě vejce a na zemi nechal ležet poslední, ještě o něco lesklejší a zářivější než ostatní.

Převozník

Vlny vyšplouchly na dřevěné klády a převozník se opřel o dlouhou tyč mizející někde hluboko ve vlnách řeky. Trochu se zachumlal do svého pláště, který sahal až k zemi. Okraje tkaniny byly vlhké. Chýlilo se k druhé hodině po půlnoci a on trpělivě čekal. Byl špatný den – zima a vítr. Komu by se chtělo cestovat. S dalším poryvem větru se sehnul k zemi a vytáhl placatci s průzračnou tekutinou. Přivřel oči a pořádně si přihnul. Jak mu proudiv alkohol jícnem, vzpomněl si na svoji ženu, která mu říkala, ať nepije, a která už nebyla, vzpomněl si na svoje děcko, které ztratilo víru v otce, když jej vidělo ležet opilého ve zvratkách v příkopě u silnice. To už taky nebylo. Pak si vzpomněl, jak odešel z vesnice a stal se převozníkem. Převozníkem přes řeku, jež plynula krajinou jako mizerný život. Ještě než dopil poslední kapku, vzpomněl si, jak ztratilo víru

Lucasův výraz, když spatřil Charlieho s pouhými dvěma oblémy předměty v rukou, byl lhostejný jen zdánlivě. Ve skutečnosti jeho nositel měl co dělat, aby zakryl obrovské zklamání a strach. Rozhodl se ale, že neporuší pravidla hry a dovede ji do konce. „Nakonec, nějaká kletba je přece pitomost. Kouzla neexistují,“ utěšoval se, i když ani tak dvakrát neklidnější nebyl.

Vplaval do jeskyně, již naučeným způsobem vejce vyprostil, popadl do ruky a vyrazil na cestu zpět k povrchu. Nepadl k zemi po prvním doteku, jak se obával, nezačal se dusit ani topit, ve skutečnosti vlastně nepocítil žádnou změnu proti normálnímu stavu. Když se mu podařilo vyplavat bez problémů až k hladině, byl už přesvědčen, že starobylá kletba musel být nějaký Charlieho vtíp.

„Tak a máme to,“ zakřičel z plných plic, když vynořil hlavu nad vodu.

Trochu ho překvapilo, že Charlieho nikde nevidí, ale pak ho napadlo, že se šel asi převléknout do auta. Přistoupil k oslnivě se blyštící hromadě vajec a chystal se tam již položit to nejnáděrnější, když vtom ho zarazil přítelův hlas, který se ozval za jeho zády.

„Ani to nepokládej a nalož to rovnou do auta,“ řekl Charlie. „Zvedni to vejce pěkně nad hlavu, abych ti viděl na ruce. A nic na mě nezkoušej, mám v ruce samopal a to ti říkám, že ho nebudu váhat použít.“

„Charlie! Co to má znamenat??“ zařval překvapeně Lucas. „To nemyslíš vážně! Jsme nejlepší přátelé!“ V jeho

hlase bylo čím dál víc znát zoufalství nad zradou partáka.

„Hra skončila, kamaráde, a ty jsi prohrál. Na plný čáře.“

„Charlie!?! Ale to přece...“ nevěřil vlastním uším Lucas.

„Dělej, parchante, a ty kecy si odpusť,“ sáhal k o poznání méně kultivanému slovníku Charlie.

Lucasovi nezbývalo než poslechnout. Nanosil všechny vejce do auta, načež ho Charlie dovedl na samý okraj útesu, ze kterého oba tolikrát skákali za zlatým příslibem.

„Víš co seš? Odpornej, pitomej srab. Kretén. Lůzr,“ vychutnával si Charlie bezmocného Lucase.

„Charlie!“ zvolal naposledy zoufalým tónem Lucas. Možná chtěl říci ještě něco, už to ale nestihl. Jeho křik přehlušila série výstřelů ze samopalu. Tělo provrtané pěti, deseti, pak ještě více kulkami se svalilo z útesu přímo do hlubiny.

„Jé, já se tě zapomněl zeptat na poslední přání. Tak to sorry, „kamaráde“,“ řekl sarkasticky Charlie, když zvuky střelby dozněly.

Pak vyměnil zásobník, hodil samopal na sedadlo spolujezdce, posadil se za volant a vyrazil po prašné cestě zpátky k domovu. Slunce ten den zapadlo pomalu. Poslední paprsky se dlouho koupaly v odlesku jednatřiceti nádherných vajec.

Tomáš Krajča

v Boha, když viděl vesnici zabarvenou do ruda krví svých sousedů. Už se tam nevrátí. Nikdy.

Na protějším břehu zazvonil zvonek. Převozník si dal láhev do kapsy a dlouze se odrazil od břehu. V dálce uviděl postavu. Zamávala, aby mu dala znamení, kde je. Zvedl lucernu a znamení opětoval. Znovu se odrazil. Přidržel se provazu vedoucího přes řeku a vzpomněl si, jak utíkal lesem a viděl těla oběšených kamarádů. Jejich nohy se ještě houply. Odrazil se potřetí. Noha mu uklouzla na mokré dřevě a sjela do vody. Vzpomněl si na dobytek a na koně. Zvířata byla svázaná a utopená v rybníce. Vzpomněl si na slepice bez hlav němě běhající po dvoře. Když se odrazil počtvrté, vzhledl k postavě a vzpomněl si na muže, kteří konali všechno utrpení světa. Jak běhali po návsí a ničili a pálili, co jim pod ruku přišlo. Při pátém odrazu se podíval muži

do tváře a poznal v něm člověka, který zabil jeho minulost a mučí jeho přítomnost.

Přirazil ke břehu a vzal od něj peníze. Vydal se na cestu zpět. Zabral. Zase pomyslel na ženu, pití, děcko, příkop, vesnici, kamarády, les, dobytek, muže s cejchem vrahů. Odrazil se znovu a podíval se na chlapa před sebou. Když se přiblížil ke břehu potřetí, vzpomněl si na dýku v kapse. Odhodil bidlo. Sáhl do kapsy a muže probodl. Bezlzádné tělo sklouzlo do lodi. Ruce se dál držely provazu a nohy se svezly do studené vody. Na tváři muže hrál jemný úsměv. Převozník vytáhl z těla dýku a poslal jej po proudu, po proudu života. Pozoroval stín, dokud jej úplně nepohltila tma a vlny života.

Jakub Klein

Recenze

Paměť mojí babičce

Pokud bych se měla pokusit jednou větou charakterizovat románovou prvotinu Petry Hůlové, asi bych napsala, že se jedná o generační výpověď mongolských žen na konci 20. století. Pokud bych měla vybrat větu, která je pro knížku nějakým způsobem typická, asi bych použila tu stále dokola opakovanou úvodní větu první kapitoly: „Když je u nás doma šoró, kolem dokola geru se prohánějí igelitový pytlíky.“ Naštěstí nemusím ani jedno, ani druhé a můžu se pokusit přiblížit vám román třiaadvacitileté studentky mongolistiky trochu srozumitelněji. Je to knížka, o které se v poslední době hodně mluvilo, takže se oprávněně nabízí otázka: Co je vlastně na téhle knížce tak úžasného?

Za prvé je to zcela nové a neotřelé téma. Vyprávění pěti různě starých mongolských žen o kočovném životě ve stepi, o velbloudech a koních, drastické výpovědi o znásilňování a prostituci v menších městě, svědectví o jediném poslání mongolské ženy – porodit a postarat se o rodinu, vyprávění o nenávisti Mongolů k „erlicům“ – nečistokrevným Mongolům, román o vzájemném nepochopení tří generací, o nenávisti mezi venkovem a městem... Pro české prostředí opravdu něco nevidaného. Myslím, že román stojí za pozornost už jenom kvůli přiblížení této pro nás tak neznámé a tak odlišné kultury.

Za druhé je to zpracování. První polovina knížky je psaná jako vyprávění Dzaji, hlavní postavy románu. Postupně s ní čtenář odhaluje složité rodinné vztahy a objevuje nejrůznější zvláštnosti kočovných Mongolů, a to všechno jakoby mimochodem. Autorka nepodává žádný vysvětlující komentář ke zvyklostem a uspořádání vesnice, nechává bez překladu mongolské termíny a mnohé názvy se čtenáři objasní až ke konci knížky. Sledujeme Dzajino dětství, její odchod z vesnice a její osudy ve městě až do chvíle, kdy jí dcera odejde z domova. Zde vyprávění Dzaji zdánlivě nelogicky končí a navazuje vyprávění dcery a dalších tří žen. Z Dzajou se čtenář opět setká až v závěru.

Jazyk autorky je jednoduchý, nespisovný a občas se v textu najdou i gramatická pochybení. To bych ale možná nazvala autorčiným osobitým stylem, který vyprávění spíše prospívá než škodí. Samozřejmě že knížce se dá i několik věcí vytknout, například rozpor mezi první a druhou polovinou. V první sledujeme Dzajino vyprávění, které plyne v pomalém tempu a čtenář z něj cítí velkou autentičnost, zatímco druhá polovina co nejstručněji podává vyprávění dalších čtyř žen, které v některých chvílích působí nepřírozně a nuceně. Také mi připadalo, že se autorka v některých chvílích snaží spleť rodinné vazby prostřednictvím vyprávění matky, tří dcer a vnučky zbytečně objasňovat a vysvětlovat. Když si ale uvědomím, že autorka ve svých třiaadvaceti napsala dvoustředstránkový román, nezbyvá mi než přimhouřit nad některými nedostatky očí.

Myslím, že to, co opravdu dělá z Paměti mojí babičce knížku, které lze sice ledacos vytknout, ale od které se člověk neodtrhne, je příběh. Příběh o věcech, které se koneckonců týkají všech kultur a národností – příběh o nenávisti, neštěstí a absurditě mezilidských vztahů.

Eva Otoupalová

Chicago

Dlouho očekávaný filmový muzikál Chicago před nedávnem přišel do kin. Reklamy hlásily, že diváci uvidí obrovskou šou se spoustou tance hudby. Měly naprostou pravdu. Škoda jen, že šou zastínila příběh i herecké výkony protagonistů. Celý film je jedna dlouhá šňůra tanečních a pěveckých scén, protkaná snad až příliš krátkými scénami příběhu. Příběh sám je velmi jednoduchý:

Děj se odehrává ve dvacátých letech minulého století v Chicagu. Naivní blondýnka Roxie Hart (Renée Zellweger) má velký sen – mít své vlastní taneční číslo. Její milenek tvrdí, že pracuje na tom, aby jí toto přání splnil. Nakonec ale Roxie řekne, že nikdy na jejím čísle nepracoval, že žádné číslo nebude. Roxie ho v návalu zklamání a vzteku zastřelí a již brzy putuje do vězení. Netuší, že se tam setká se svým tanečním vzorem. Velma Kelly (Catherine Zeta-Jones) totiž ve stejný den zavraždí svého manžela a sestru, které spolu přistihla v posteli. Po prvním setkání dvou vražedkyň je jasné, že si nepadly do oka. Začíná boj o přízeň médií, veřejnosti, vězeňské „mamá“ a hlavně právníka. Billy Flynn (Richard Gere) je jediný právník v celém Chicagu, který je schopný zachránit jakoukoli vražedkyni – samozřejmě za odpovídající množství peněz a lásky. Nakonec obhájí Roxie i Velmu, obě ale na poslední chvíli ztratí veškerou publicitu a stanou se jen jedněmi z mnoha obyvatel Chicagu. Mají jen jedinou možnost: překonat vzájemnou nenávist a vymyslet si společné číslo.

Chicago je film velice průhledný. Na první pohled rozeznáte, koho máte milovat a koho nenávidět, ocitnete se ve stejné situaci jako porota zpracovaná Billym Flynnem. Mimo tři hlavní role jsou důležité ještě tři další postavy. První z nich je nejsmutnější postava z celého filmu – Roxiin zavržený manžel, kterého hraje John C. Reilly a který se celou dobu potýká s tím, že ho všichni přehlížejí. Druhá je novinářka Ms Sunshine, jež se přes všechnu snahu stane jen loutkou v rukách Billyho Flynny, a třetí, „mamá“, černá bachařka hraná Queen Latifahovou, která je ochotná zařídít pro své svěřenkyň téměř cokoli, pokud dostane řádně zapláceno. Celý film vytahuje na povrch zkorumpovanost chicagské společnosti a velkou moc médií.

Nesmím opomenout výbornou jazzovou hudbu, která postupuje celým filmem a dělá ho tak celkově snesitelnějším. Za tento nezapomenutelný poslechový zážitek vděčíme dvěma pánům – Dannymu Elfmanovi a Johnovi Kanderovi.

Některé taneční scény jsou tak dlouhé, že divák otrávil, ačkoli jsou nápadité a zajímavé. Dobrým příkladem tohoto neduhu je „tanec šesti šťastných vražednic z okresního vězení v Cook“. Jiným scénám se pro změnu nedá nic vytknout, třeba když má kamelot během soudního líčení připraveny jedny noviny *vinna*, druhé *nevinna*. Každopádně je zajímavé, jak se divadelní režisér Rob Marshall vypořádal s filmovým zpracováním slavného broadwayského muzikálu, a proto stojí za to oželet chyby a film zhlédnout.

Tereza Kryšpínová

2x FRIDA

Pohlednice z Mexika první poloviny 20. století

Nejprve malá poznámka k jednomu pražskému kinu: až někdy půjdete do kina Praha, počítejte nejen s hodně nepohodlnými židlokřesílkami (zato ale dobrými filmy), ale také s tím, že ačkoliv si koupíte lístky od devíti hodin do malého sálu, vámi vybraný film můžete klidně zhlédnout s půlhodinovým zpožděním v sálu velkém, někdy se totiž prodá víc vstupenek, než kolik je míst...

Teď už ale k filmu. Režisérka Julie Taymor natočila pozoruhodný film se Salmou Hayek v hlavní roli, jmenuje se Frida a je jakýmsi životopisem této mexické malířky. Barvy, hudba, láska, nehoda, nemoc, vášeň, umění, politika, smrt, krása, nevěra, alkohol atd. Trochu klišé, nezdá se vám? Musím přiznat, že mě film ze začátku překvapil jednoduchostí některých scén a překvapoval mě jimi vlastně skoro až do konce. Proto mě ještě více zaujalo, že i když ve filmu bylo jenom pár vyloženě dobrých míst, celkový dojem jsem měla nakonec kladný.

Proč? Příběh není slabý, ba naopak místy až moc nabitý, jen některé části jsou dost rozvrklé. Je to film příjemný pro oči – díky krásným, do červena laděným barvám, i pro uši – vášnivé rytmy a roztomilá španělská angličtina. Animované krátké pasáže dodávají filmu také přinejmenším zajímavý rozměr. A v neposlední řadě ještě k pozitivnímu dojmu přispívá jakási cykličnost filmu, který totiž končí tam, kde začíná – po první scéně následuje zhruba dvouhodinové vzpomínání a konec filmu pak vlastně navazuje na scénu první.

Pokud nechcete vidět nijak extrémně náročný film, máte rádi malířství, večírky levicových umělců-revolucionářů, španělskou hudbu a v neposlední řadě emoce na plátně, neměli byste být zklamáni.

Tereza

Vášně spoutané v obrazech

Představte si Mexiko, kterým otřásají sociální bouře 30. let. A představte si koloniální architekturu střední Ameriky. A představte si mladou malířku zápasící s nepříznivým osudem. A nyní si to vše převedte do filmu, a přece nedostanete něco, co se podobá filmu Frida – obrazy vášně.

Příběh mladé extravagantní malířky Fridy Kahlo zaznamenává její pohnutý život doprovázený komunismem, rodinnými i osobními tragediemi a hlavně zvláštním vztahem s manželem Diegem Riverou. Celý příběh prokládají její obrazy – smutné a tak trochu cynické abstraktní výjevy.

Snímek je zejména pozoruhodný svou nepředstavitelnou barevností a výtvarným zpracováním, které ještě přidává na temperamentních postavách Fridy a Diega. Každý detail ve filmu je dokonale zpracovaný a zaručuje tzv. pastvu pro oči. Diváka také zaujme postava Fridy Khalo (Salma Hayek), která si přes všechny životní kolapsy dokáže udržet smysl pro humor a velkou dávku drzosti a extravagance. Na druhou stranu snímek po scéně s Trockým trochu ztrácí spád a člověk se může nudit.

Přesto bych Fridu – obrazy vášně označil za povedený film, který rozhodně, už i pro výtvarné zpracování, všem doporučuju.

Jakub Klein

Matrix Reloaded

Nemělo by cenu na tomto místě suše popisovat příběh jednoho z nejočekávanějších filmových pokračování všech dob. Obrovské tržby v prvních týdnech promítání svědčí o tom, že Matrix Reloaded viděli skutečně všichni – a kdo ne, musí nutně jeho děj znát minimálně z vyprávění. Mezi pojmy „komerční trhák“ a „kvalitní film“ však nelze vždy automaticky položit rovnítko – a zrovna u druhého akčního eposu bratří Wachowských je divácký zážitek velmi diskutabilní. Proč někteří diváci odcházejí z kina nadšeni, zatímco jiní zuří vzteky?

Hlavním problémem druhého Matrixu je provázanost se třetím dílem (Matrix Revolutions). Děj může vypadat leckdy zbytečně nataženě (a občas také je), spousta akcí, které postavy provádějí, ale získá smysl až ve velkém finále posledního filmu. Na druhou stranu – nelze být nekořečně benevolentní a závěr, kdy ve chvíli nejdramatičtějšího děje najednou ztmavne plátno a objeví se nápis „To Be Continued“, je skutečně podvodem na divácích. Není divu, že z úst impulsivnějších povah v kině vycházely ne zrovna slušné poznámky na adresu všech, kdo se na filmu podíleli, a třicetivteřinový trailer po pětiminutových titulcích to těžko mohl spravít.

Už Matrix byl filmem, který velkou měrou hrál na efekt a obsahoval některé nelogičnosti. Matrix Reloaded jde v tomto směru ještě dál. Zatímco v prvním díle si agenti s Neem pohrávali jako kočka s myší, tentokrát byl představen Neo ve stylu ramboidních hollywoodských akčních hrdinů – ani stovky klonů Smitha mu nezpůsobí jediný šrám. Styl boje je také efektivní – v praxi však minimálně efektivní. Neo zcela absurdně šermuje rukama až do chvíle, kdy protivník ochabne a začne se válet na zemi. Připomíná to jakési prapodivní bojové umění – v praxi by ale tato taktika neměla šanci na úspěch. To jsou připomínky rýpalů, z čistě konzumentského hlediska je ale nutno uznat, že bitky vypadají dobře. Neo využívá dovedně i prostředí, čas od času si pomůže nějakým tím supermanovským kouskem, a když už to s ním vypadá hodně zle, vytáhne z rukávu nějaké to eso. Povedená, byť trochu zbytečně dlouhá je i automobilová honička, kde se v pěkném světle představí zase Trinity a dvojice bílých „hadích“ agentů s nepříjemnými regeneračními a takřka jakýmsi „duchovskými“ schopnostmi.

Matrix Reloaded ale není jen filmem o akčních scénách. Příběh ve své hlubší rovině mixuje podle některých hluboké myšlenky a odhalení, podle jiných nelogickou směsí různých ideologií. Ať tak nebo tak, je jasné, že film zdůrazňuje jednotlivé symboly. Vědma, která ukáže Vyvolenému Neovi cestu, Klíčník, bez něhož nelze nalézt cestu ke Zdroji, Architekt, který Matrix stvořil a stará se o jeho nové a nové verze, a další. Právě scéna s Architektem je dost možná nejsilnějším momentem filmu, společně s odhalením, že možnost volby je jen iluze. Vždy je už dopředu jasné, které dveře, kterou pilulku, kterou cestu si člověk vybere, a svobodná vůle je jen prázdný pojem.

Trochu méně prostoru dostávají vedlejší dějové linie – láska Nea a Trinity (což je ale dobře, jedna erotická scéna bohatě stačí), hroučící se iluze kapitána Morfea, ale hlavně obrana Siónu před obrovskou invazí Sentinelů. Ti se prakticky objeví až v závěru pouze na několik vteřin, samotná invaze ve filmu vůbec není, což by člověk natěšený po scéně s vůdcovským projevem Morfea a následným skupinovým tancem (mimochodem – další kritizovaná i vychvalovaná scéna, která ale bezesporu má ve filmu své místo) tak nějak očekával.

Co se efektů a vizuální stránky týče, jedno je jasné. Hodnotit efekty podle realističnosti by byla jednoznačná chyba. Většina děje se odehrává uvnitř počítačů, a tak je přijatelná všudypřítomná programová digitalita a chladnost prostředí. Kouzla s přechody do prostoru jedniček a nul či zpomalováním a zrychlováním času jsou opět stejně působivá jako v prvním díle.

Zatím nemá smysl *Matrix Reloaded* příliš hodnotit. Někdo byl zklamán a považuje pokračování perfektní sci-fi za komerční tahání peněz z kapes, někomu se naopak film líbil. Těžko ho ale někdo mohl zcela pochopit. Proniknout definitivně do světa bratří Wachowských umožní (doufejme) až závěr série – a tak nezbyvá než se těšit a netrpělivě jej očekávat...

Tomáš Krajča

Matrix Reloaded

Režie: Andy a Larry Wachowski

Scénář: Andy a Larry Wachowski

Hrají: Keanu Reeves, Laurence Fishburne, Carrie-Anne Moss, Hugo Weaving, Monica Bellucci, Helmut Bakaitis, Gloria Foster, Jada Pinkett Smith, Randall Duk Kim

Stopáž: 138 minut

Perly sviní(m)

Jméno tohoto profesora/této profesorky již tradičně neprozradím, nemusel bych projít z němčiny... Za případné gramatické chyby v němčině se omlouvám.

Ještě bych rád poznamenal, aby profesoři nebrali Perly sviní(m) jako útok na svoji osobu a neměnili své výrazy. (Například nejmenovaný pan ředitel radikálně změnil slovník.)

Já snad ani dneska neumím německy. Z vás.

Jsem nějaká tupá.

Terezo, když dáma zívá, tak u toho nesmí vypadat jako tygr!

To sem taková čarodějnice, nebo jak?

Roztrhnu vás jak hada. Nesnáším vás, ste úplně nemožný!

Né, my jsme úplně blbí. (...) Vy jste nás přecenil.

Vzdávám se, nic neumím.

Pro vás je zvuk motorky jak červené šátek pro býka, co? (hádejte na koho)

Vy kuřny! (Mimo hodinu na hlouček kuřaček)

Kde jsou ty vaše důry?

Ne! ne ... No vlastně jó ... Taky. (a pak jak v tom máme mít jasno, že)

Sie wollen durchfallen!

Ráda se jich zbavím, těch trumpet. (k nám při odchodu)

(Tereze) Kočičko...

Pánové, sklápňte...

Když je někdo blbej, tak je blbej...

Die Welt braucht neuen Führer!

Ich bin sehr Böse, vy holomku jeden!

Nejdřív jsem vám chtěla dát vzteky I, ale pak jsem si řekla: vynadám mu, zmlátím ho a dám mu 6.

Já vemu klacek a spráskám to tady...

Jirko, já vás zastřelím!

Tomáši, já vás zastřelím!

Pepo, já vás zastřelím!

Aleši, já vás zastřelím!

Já vás zastřelím!

Jež

V zásadě samozřejmě, nicméně ale... (...) + (...)
Jehovistický ráj – to je ten McDonald, Disneyland, pandy a rajčata ...

Nic proti Árijcům – chraň Bůh!

Absolutno už není jen ten bůh, co dělá geometrii.

Kdybyste se rozhodovali mezi 3–5 pivy a knížkou, tak zjistíte, že Epiktetos má zhruba takovou cenu.

Nic proti bohům, chraň Bůh!

To není žádný Eros, to je normální porno!

Pyramidu vám postaví dneska každá stavební firma.

Každé slušné středověké město jednou za dvacet let vyhořelo.

(Volská krev s vápnem) Vůbec to nesmrdí – naopak to má takovou interesantní vůni.

Nejdřív okopávat řepu, a pak se učit latinsky – jinak se z toho zblázníte. Což je problém intelektuálů.

Tak k čemu došlo: To se musím vrátit dost daleko do minulosti – asi tak šedesát milionů let.

Říkám to proto, abych znejistil to, co jsem řekl na začátku.

Dneska budeme hledat krávu. Mezi vámi.

Ne ne, vy jste teďka opustil papír, to by nešlo.

Moje chuťové duchovní buňky ...

Cicero, to je jako pan Hrášek.

To není možné, tohle dělat se jsoucnem, takový psí kusy ...

Já bych asi neodmaturoval ...

Vědění nevědomosti jako počátek vědění (a pak jak v tom máme mít pořádek)

(Při výkladu křesťanské hereze dokétismu) Tak ho tam křížovali, ale křížujte si virtuální realitu, že?

...Můžete si tam koupit takové knihy typu Satori ve dvou lekcích za pětadvacet korun.

Přijďte na konzultaci – hlavně baby!

Je dobrý bejt přiměřeně blbej, protože když jste moc chytřej, tak to taky není dobrý.

Slečna Botlíková je teď ve Francii. Kdyby tady byla, tak by vám nakreslila pohled zleva, aby vám ukázala, jak dobře to umí

Veganky jsou hnusný. (Proč?) Kdo je hezcí, leopardice, nebo kráva?

(o úrocích) Vyberou výplatu, koupěj si piváky a salám, stláskaj to – tak takhle ta ekonomika nefunguje.

80 ho ... králíčků – abych zase nebyl v PORGazeenu – krát 1,02 je ...

Filipe, nekoukejte tam k děvčatům nějak šejdrem.

Nemoc je stav vůle.

Ta cyklistika nejní vůbec o převodech, to se musí vybejčit.

(c) septima je bavena